

ÉLETTÜNK

XVIII. évf. 10. szám (18. Jahrg. Nr. 10)

Az európai magyar katolikusok lapja

1986 október

FEJŐS OTTÓ:

A szabadság - Isten ajándéka

Szabadságharcunk harmincadik évfordulóján föltétlenül érdemes szólni a szabadság eredetéről, lényegéről, hatáiról és főként felelősségéről. Különösen olyan helyzetben, amikor vezető emberek divatos szavakkal szabadság-részeket túlértékelnek s ezeket gyakran más rész(le)ek rovására felnagyított ábrázolásban terítik elének.

Ajándékozni csak az képes, aki maga birtokolja az ajándékozható tárgyat vagy javakat. Ha az emberi szabadság Isten ajándéka, első kérdésünk így szól: milyen Istennek a szabadsága?

Nem csupán a Szentírás, a gondolkodók is szóltak Isten szabadságáról. A Szentírás egyértelműen állítja: a szabadság Istenben teljes és abszolút módon létezik, „tetteit” tehát szabad elhatározásból hozta létre. Isten akarata személyes, szabad és magában hordozza a szükséges normákat. Vagyis: nem alakulhat át önkényé, mert Isten többi tulajdonságai — a szeretet, jóság, igazságosság, irgalom, és így tovább — a szabadsággal egyidőben „működnek”. Isten szabadságában létrehozott műveiben a jóság tehát nem engedi, hogy valami önmagában rossz, vagy önkényes legyen.

Isten szabadságában a világmindenség megteremtése minőségileg jó tett volt. Az ember megteremtése is. Úgyis az az akarata, hogy az emberek családot, azaz kis életközösséget alapítsanak. Hogy a szaporodó emberek törzset, népet alkossanak, — itt jelenik meg a nagyobb közösség — az is Isten szabadságában létrehozott akarata. Következésképpen, hogy az emberek, népek megférjenek egymással. Pontosan úgy, ahogy Istenben nem veszik össze a szabadság a szeretettel, vagy jóságával, ha alkot és terem. Így nézve vannak Isten szabadságának is „határai”, művéből nem hiányozhat a szeretet vagy az irgalom. Ezek azok a normák, amelyeket fentebb említettem. De itt találjuk a felelősséget is, mely a cél meghatározásában csúcsonyul ki: az értelmes lények üdvözítésében, de ugyanúgy földi életünk kormányzásában, kisebb szabadságunk helyes alkalmazása által.

A szabadság ismertető jelei — többek között — a külső és belső kényszertől, félelemtől, pressziótól való mentesség. Ez Istenéi kétség kívül fennáll a legteljesebb mértékben, ezért önmaga döntéseire megvan a hatalma. Ezt nevezük választási szabadságnak, ha valaki eldöntheti, cselekszik-e vagy sem (libertas exercitii sive contradictionis), illetve választ aközött, hogy így tesz-e vagy másképp (libertas specificationis). Nálunk, embereknél kiegészül a választás lehetősége a jó és rossz között (libertas contrarietatis).

Arisztotelész szerint viszont szabad (ember) az, aki saját cselekedetét önmagából hozza létre, s amely tettnek

végso oka öbenne van. Ez tehát meg- egyezik az Isten-szabadságáról írottak- kal, amelyeket az emberek felismertek.

Amikor Isten lelket cseppentett az emberbe, belekerült szükségszerűen egy csöpp szabadság is. Mindnyájan hordozzuk, s a kis közösségtől (család, osztály, munkahelyi vagy más csoport) kezdve a nagy közösségekig (falu, város, táj,

ületére hatol, őket zavarja, károsítja, szabadságukat korlátozza, esetleg elve- szí. Cselekedetem tehát akkor jó, ha a velem együttélőket — kis vagy nagy kö- zösségben — nem károsítja meg. Ugyan- ez mondható az általam felállított célról és a hozzá vezető megvalósítás útjáról is. Ha cselekedetem, céloim és az út hasznos hoz nekem, — esetleg közvet-

VIRÁGGAL BORÍTOTT SÍR A PESTI UTCÁN

„Élt 15 évet“

ország, nemzet) kialakultak a „játéksza- bályok”, a normák, a szabadság helyes gyakorlására.

Szükséges, hogy a szabadságot minden kényszer nélkül gyakorolhassuk. Kényszert a különböző hatalmak, illetve azok gyakorlóik alkalmaznak, hogy az egyének vagy csoportok szabadságát megnyirbálják vagy elvegyék. Aki tiltakozik, megbüntetik, talán életével is lakol, vagy kényszertáborba küldik, ahol golyó nélkül is elpusztulhat.

A spontaneitás is része a szabadságnak, amely természetéből, illetve adottságaiból adódik. Az állatvilágban a fajták saját természete szab határokat szabadságuknak, míg az embernél a transzcendentális hajlam — a jóság, a szépség, az igazság, a boldogság felé, nem határol be.

Az ítélet, döntés szabadsága vezeti az embert cselekedeteiben. Határok ott lépnek fel, ahol cselekedetem család- tagjaim, osztály- vagy munkatársaim te-

lenül vagy közvetve másoknak is —, he- lyesen használtam fel a szabadságot.

Szabad tehát eldöntennem, hogy a jót választom-e, vagy a rosszat. Itt kezdődik a szabadság felelőssége. Tetteim és azok következménye után vállalnom kell a felelősséget, esetleg bírósági ítéletet, sőt jóvátételt is. Az emberi együttélésben kialakultak a felelősségrevonás és az igazságszolgáltatás szabályai és normái.

A legfontosabbak azonban még ez- után következnek. Szabadságom felelő- ségéhez hozzátartozik a szabadság el- vevőinek felelősségre vonása, illetve a szabadság visszaszerzése, ha egyesek- től, közösségektől, vagy akár egy nép- től elvették. A szabadságért javakat, éle- tet áldozni a legmagasabb erkölcsi cse- lekedetek közé tartozik, amelyre nem is képes mindenki. Ez történt 1956-ban, amikor az Isten által adott szabadságot védelmeztük, illetve annak visszaszerz- séért küzdöttünk. Felelősségünknek is-

(Folytatás a 2. oldalon)

A TARTALOMBÓL:

Az Aacheni Katolikus Napok
Mehrlé Tamás: Az Egyháznak
küldetése a világban
Papszentelés Máriacellben
Teleki Béla: A házasságról (2)
Schermann Rudolf: Riport az
örök életről (3)
Friederike Krüglér: Levél hitetlen
gyermekeimhez (2)
Az élet könyvéből — Hírek

Vasárnapi gondolatok

A 28. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA

(október 12)

„Jézus, Mester, könyörülj rajtunk!”
(Lk 17,13)

Valóban, Jézus a könyörület mestere volt. Megérezte a fájdalmat, meggyógyította a lelkek — talán évtizedes — sebeit. Azokat is, melyeket mi oly szívesen takargatunk, sokszor magunk előtt is.

Mi emberek szívesen toljuk Istenre a könyörületességünket, mondván, tegyen valamit ő is! Megnyugvásunk abból az örömből ered, itt nem kellett irgalmasságot cselekednünk.

Jézus arra tanít és biztat, segítőkész- ségünkön keresztül váljék láthatóvá, érezhetővé az Ő könyörületessége.

A 29. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA

(október 19)

„Jézus példabeszédet mondott tanít- ványainak: Szüntelenül kell imádkoz- nunk...” (Lk 18,1)

Az imádság tulajdonképpen csodálat. Isten csodálása. Ha befogadtuk lel- künkbe, és — képletesen — lábaihoz ülünk.

Az ima lehet sóvárgás is. Isten után, szavak nélkül. Kérés is lehet imádság. Ne akarjuk az Isten segítségét kicsi- karni! Ehelyett tartsuk elé üres kezün- ket!

Az imádság a lélek Istenbe emelése.

A 30. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA

(október 26)

„Jézus szólt azokhoz, akik másokat megvetettek...” (Lk 18,9)

Szívesen hisszük el magunkról, hogy vallásos, istenfélő, jóságos emberek va- gyunk. Valószínűnek tartjuk, — de alá- zatosságunk magas foka gyanánt nem állítjuk határozottan —, hogy vallásos- ságunk egyedülálló.

Aki megveti, alacsonyabbrendűnek tartja embertársát, saját csekélységét árulja el. Magát árulja el, aki megve- tésre megvetéssel válaszol.

A megvetés szellemi gyilkosság!

Jézus megbecsülésre, alázatosságra ta- nít. A megbecsülés a szeretet egyik for- mája. Alázatosságunk miatt Isten is be- csül bennünket. Ez elég kellene, hogy legyen számunkra. Úgy sem vagyunk semmik, fontos, hogy Isten ezt becsüli bennünk.

(Folytatás a 3. oldalon)

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP:

Az Egyháznak küldetése a világban

UTALÁS A ZSINAT
LELKIPÁSZTORI KONSTITÚCIÓJÁRA

A római szinódus utolsó fejezete az Egyháznak a világban való küldetéséről szól. Krisztus Urunk maga alapította Egyházát és azt akarta, hogy az emberek üdvösségének jele és eszköze legyen. Ezért ha igaz is, hogy az Egyházat nem szabad alulról felépíteni, merően demokratikusan szervezkedő közösségnek tartanunk — hisz Jézus hierarchikus szervezettel látta el és az apostoloknak megkülönböztetett hatalmat adott — az Egyházban mindennek, a krisztusi hatalom gyakorlásának is, az emberek üdvösségét kell szolgálnia. A szinódus ezzel kapcsolatban a zsinat pasztorális konstitúcióját hívja emlékeztetünkbe. Tudjuk, hogy a „Gaudium et spes” kezdetű dokumentumban sűrűsödött legjobban össze mindaz, amit a zsinati atyák az Egyház megújulása érdekében akartak tenni. E konstitúció azon van, hogy a világ értékei és történelme iránti nyíltsággal az emberiség kebeléből feltörő vágyakat, indításokat, reménységeket, orientációkat felismerje és az evangélium fényében értelmezze. Bár a természet és természetfeletti élet közötti megkülönböztetés továbbra is érvényben marad, nem szabad a természet erőit, értékeit mintegy szembehelezni a természetfeletti élettel, hiszen ugyanaz az Isten a világ teremtője és Krisztus által üdvözítője. A profán világ fejlődése, történelme tehát mindig mondhat valamit az Egyháznak, és ezért a zsinat az idők jeleit iparkodik megérteni és értelmezni. Ennek volt köszönhető, hogy a zsinat nyomán a megújulás hatalmas, szinte ellenállhatatlan impulzusa járta át az egész keresztény világot. Nagy volt a kísértés a teológusok számára — és egyesek e kísértésnek áldozatul is estek —, hogy megfeleledkezzenek az Egyház hagyományos tanításáról, mintegy zéró fokból kiindulva akarjanak új teológiát teremteni. Nem értették meg, hogy az Egyház optimizmusa nem pusztán csak profán, emberi fejlődésre, hanem Krisztus megváltására támaszkodó optimizmus.

AZ IDŐK JELEI IS VÁLTOZNAK

A zsinati atyák az idők jeleit értelmezték, persze csak azokat, melyek a zsinat idején észlelhetők voltak. Közben már húsz esztendő telt el, és az idők jelei is megváltoztak, másképpen csoportosultak, és nekünk — ez a római szinódus akarata — a jelen idő jeleit is fel kell ismernünk. Így például nyilvánvaló, hogy napjainkban az emberiség félelme és szorongása egyre nagyobb méreteket ölt. „Szerte a világon megnövekedett az éhség, elnyomatás, igazságtalanság és háborúság. Megszaporodott a kínzás, terrorizmus és az erőszak egyéb formáinak az alkalmazása. Ez újabb és mélyebb teológiai reflexióra kötelez, amely az evangélium fényében igyekszik ezeket a jelenségeket értelmezni.”

A KERESZT TEOLÓGIÁJA

A szinódus szerint az idők jelei — melyek a zsinat idején még nem voltak ebben az intenzitásban felismerhetők — arra engednek következtetni, hogy Isten az emberiséget a mai megpróbáltatások által arra akarja indítani, hogy fokozottabban rádöbbenjen Krisztus keresztjének az értékére, jelentőségére. Nem szabad szembeállítani egymással az emberiség profán történetét és az üdvör-

ténetet, de a kettő nem is halad mindig egymással összhangzatos párhuzamban. A történelmet az Úr Jézus húsvéti misztériuma fényében kell szemlélnünk, mely nem egyéb mint a keresztén történet megváltás, szenvedés és halál, mely a föltámadásra és életre vezet. Nem elég mondani: Isten a természet alkotója és az Istenfia emberré lett, hogy megszentelje a világot. Mindez igaz, de azt is kell figyelembe venni, hogyan szentelte meg: nem evilági triumfalisztikus haladás és fejlődés által, hanem keresztje és föltámadása által. Egyesek optimizmusukban már megfedkeztek a bűn realitásáról, a gonoszszágnak a világban működő misztériumáról. Ezért a szenvedés által történő megváltást kissé szemük elől tévesztették. Krisztus keresztje és szenvedése zavaró momentumnak tűnt fel előttük. Ezért az embereket nem is annyira arra buzdították, hogy szenvedésükben Krisztus keresztjénél keressenek menedéket, hanem evilági, boldogabb jövővel kecsegtették őket. Mindnyájan kívánjuk ugyan az emberiség boldogulását és fáradozunk előmozdításán, de nem szabad elfelejtenünk a bűn hatalmát a világon. Sajnos nem lehet töretlen, felfelé ívelő emberi fejlődésben hinnünk, csak egy biztos számunkra: Jézus keresztje mutatja az egyedüli utat, mely a teljes üdvösségre vezet. Hitünknek e meggyőződését — mondja a szinódus szövege — nem szabad pesszimizmusnak neveznünk, hanem keresztény reménységünk realizmusának.

„AGGIORNAMENTO”

Tudjuk, hogy e kifejezéssel, mely nehezen fordítható magyarra — (nem alkalmazkodást jelent, hanem inkább rendbehozatalt: az Egyházat úgy rendbe hozni, megújítani, hogy a jelenkor lelki szükségleteinek meg tudjon felelni; tehát jó értelemben vett korszerűsítést jelent) — akarta XXIII. János bevezetni az Egyház megújulását. Sokakba bátorságot és bizalmat öntött programjával e karizmatikus lelkű pápa. Minden emberi szervezet ki van téve annak, hogy hagyományos társadalmi formák, melyek keletkezésükkor jók és hasznosak voltak, megkövesedjenek és a fejlődést gátolják. Az Egyház, amennyiben emberi szervezet, sem képez kivételt. Ezért akarta XXIII. János, hogy az Egyház — anélkül, hogy a hit-igazságokból bármit is feladna — revideálja, a szükségnek megfelelően módosítsa törvényeit, szokásait. A pápának e törekvését magáévá tette a zsinat. Voltak persze olyanok is, akik az „aggiornamento”-t úgy akarták megvalósítani, hogy csak a külső formákat változtatták meg. Papok és szerzetesek sem képezték kivételt. Mennyi elhamarkodott, ízléstelen újítást vezettek be a liturgiában! Kapucinusok, akik eddig szakállt viseltek, egyszerűen leborotváltak és dominikánusok, akiknek tilos volt szakállt hordaniok, egyszerűen szakállt növesztettek. Mindezek ugyan bagatell dolgok, de mindez abban a szinte meghatóan naív tudatban tették, hogy most már az „aggiornamento” útját járják! Mások még tovább mentek, az „aggiornamento” számukra csak a világhoz való alkalmazkodást jelentette. Ahelyett, hogy az evangélium lelkiségét vitték volna be a világba, az Egyház elvilágiasodásán dolgoztak. Nos, a szinódus úgy véli, hogy Krisztus húsvéti misztériuma alapján megkülönböztet-

hetjük az „aggiornamento” helyes és helytelen értelmezését. Az Egyháznak küldetése erejében meg kell nyílnia a világ felé, de azért, hogy az embereket a teljes üdvösségre elvezesse, melyet Krisztus keresztjével szerzett nekünk.

A szabadság - Isten ajándéka

(Folytatás az első oldalról)

ten előtt eleget tettünk akkor is, ha a hernyótalpak és a lövegek erősebbnek bizonyultak az emberi akaratnál, igazságnál, szabadságnál és a jognál.

Velejárója a szabadságnak, hogy hiányát élesen és bántón érezzük, kényszer alatt minden porcikánk, gondolatunk, vágyunk a szabadság után kiált. Ha viszont osztályrészünké válik a szabadság — a szabad világban — kevés kivételtől eltekintve, megszűnik a szabadság utáni vágyakozás és sűrű gondjaink szövevényeiben elfelejtünk élni a szabadsággal. Látszólag megszűnik a felelősség: élni, felhasználni a rég óhajtott szabadságot a magunk, kis csoportjaink és — nagy csoportunk, azaz népünk számára. A szabadságból eredő felelősség e második része a leglényegesebb feladat a jövő alakítása szempontjából, hiszen tetteim, céljaim is a jövőre irányulnak. Emberek, csoportok, népcsoportok — más népbe és kultúrába ágyazva, — fokozottabb felelősséget viselnek a maguk, de egész népükkel szemben is, hogy éljenek a szabadsággal, használják fel az adott körülmények és lehetőségek között.

Akik lemondanak, elfelejtkeznek a szabadságról és annak felelőségéről, nem használják fel az Isten és a sors által nekik juttatott „szabadság-talentumot”. Ezzel kétség kívül bünt követnek el önmaguk és népük ellen. Akkor is, ha ez a bűn semmilyen lelkítükörben, azaz a bűnökkel felmutató összeállításban nem fordul elő. Ezt világosan és félre nem érthetően tudtára kell adni mindenkinek, akkor is, ha sokan nem szívesen néznek szembe ezzel a ténnyel. A sziklaszerű valóság hordozása nem mindenki kenyerére, de mindenki felelősége. Ezt a felelősséget senki sem veszi le vállunkról, Isten sem. Legfeljebb mi dobjuk le, messzire, hogy ne is lássuk. Így elhitetjük magunkkal, hogy ilyen nem is létezik. Ettől viszont nem szűnt meg a felelősség, csupán mi bújtunk ki alóla. Legalábbis erre irányult az igyekezetünk.

Természetesen a szabadság felelőségének „aprópénzreváltása” áldozatot igényel. A magunk kényelméből, félelmeiből, a környezet jóléti és sok esetben dekadens normáiból nem tíz, de száz körömmel kell kivájnunk azt az energiát, ami a felelőségéből adódó tettek valóra váltásához szükséges.

Az otthoniak számára így fogalmaznám meg: éljünk a szabadsággal, ott ahol lehetséges. A családokban, ahová senki nem lát be. Az egyházban, ahonnan értékes indításokat kaphatunk. Az egyházi vezetők, de a hívek is küzdhetnek részleges autonómia eléréséért, ami az egyházközségek, vagy nagyobb egységek önkormányzatát illeti. A zsinat erre biztat bennünket. Ide tartozik a lelki élet erősítése is, amit senki sem tilthat meg. Szent Pál apostol figyelmeztet arra: „Szabaddá váltok Krisztusban” — a bűn kötöttségével szemben. Minden ezért hozott áldozat Istennek tetsző.

Mindenki számára, aki a szabad világban él, állítom, élnie kell a szabad-

Az Egyháznak el kell ismernie és védenie az igazi emberi értékeket, az ember alapjogait, a békét, az elnyomástól, nyomortól, igazságtalanságtól való szabadulás jogát. De ezek az emberi értékek csak akkor vezetnek el az üdvösségre, ha a kegyelem által megtisztulva, az evangélium fényében átértékelve alkalmassá válnak az örök élet szolgálatára.

sággal, ha nem akarja emberségének egy lényeges részétől megfosztani önmagát. Számunkra nincs kibúvó, hogy kényszer, erőszak bénítja munkánkat. A szabadság felelősége világosan, erős fényvel süt szemünkbe. Nem változtat a tényen az sem, ha elfordulunk és elbújunk kifogásaink fala mögé. Erről is számot kell adnunk egyszer. Mit válaszolunk a kérdésre, hogyan használtuk fel a szabadság adta lehetőségeket?

Országhatárainkon kívül élő honfitársaink számára ajánlanám a fokozottabb Istenbe kapaszkodást, az apró szabad területek fokozott működtetésén túl. Jézus Krisztus minden kor különféle kényszerét, igazságtalanságát magával vitte a keresztre. Vigyük utána, hordozzuk vele!

Nem elég harminc évvel a szabadságharc után csupán emlékezni, gyertyát gyújtani emlékező szeretettel, vagy résztvenni az emlékűnnepélyen. Fel kell tudjunk mutatni azt, mit tettünk ezen idő alatt a szabad világban népünkért, családunkért, csoportjainkért. Számot kell adni — lelkiismeretünk előtt —, hogyan váltottuk valóra a szabadságból eredő felelősséget, lehetőségeinken belül.

Természetesen különböző fokozatai vannak a szabadság megvalósításának. Van aki többet tehet lehetőségei, adottságai folytán, az tegyen többet, ez a felelősége. Aki kevesebbet tehet, az tegye meg, értékelje azt, amit más — esetleg többet — tesz, ez az ő feladata. De mindkettő fogjon össze, különösképpen a következő évtizedben! Ez mindenkinek köteles felelősége!

Ráműtöttem az elején, a családot is, a népet is, amelybe beleszülettünk, Isten akarta. Isten hozta létre akaratának szabadságával és felelőségével. E felelőség ránk ruházódott, nem csupán családunkkal, de népünkkel szemben is.

Feladni, eldobni mindazt, ami eddig szent, szép és fontos volt, értékeket, kultúrát, magyarságot, hagyományt szemétdombra hordani, legyenyhébben szólva is hitványság.

Igaz, hogy egy ország, egy népcsoport sorsát mindig kevesek irányították szebb és jobb, vagy szenvedéssel telt idők felé. A nép egyszerű fiainak viszont támogatniuk kell a vezetőket. Ilyen vezetők voltak, akik harminc évvel ezelőtt harcoltak, vérüket és életüket adták nemzetük szabadságáért. Az életükkel és vérükkel megalapozott erkölcsi tőkét nekünk kell felhasználni és megbecsülni. Becsülnük meg őket, áldozatukat, lelkesedésüket. Becsülnük meg egymást és egymás műveit a szabadságharc folytatásában, amelyet mi vívunk egyenként és csoportonként. Ha a szabadságharc elmúlt, hiábavaló volt. De nem múlt el, naponta vívjuk. Ez szabadságunk felelősége. Isten ajándékából naponta vállunkra véve.

Minden nemzet, mely elmúlt kora emlékezetét semmivé teszi, vagy semmivé lenni hagyja, saját nemzeti életét gyilkolja meg.

Kölcsey Ferenc

Az Aacheni Katolikus Napok

Szeptember 14-én délelőtt ért véget az Aachen-i lóversenypályán tartott szentmisével a 89. német Katolikus Nagygyűlés. Ezen a záróaktuson a borús, esős idő ellenére, közel százezen vettek részt, főként fiatalok. Mivel a légkört nehéz szavakba foglalni, a krónika is zavarban van, ha össze akarja foglalni, ami itt történt. A legokosabb, ha mindenekelött Aachent mutatja be, Németországnak ezt a legnyugatibb nagyvárosát, mely ezeréves múltja ellenére is friss és eleven. Aachent Nagy Károly alapította, pompás dómja is karoling építmény, mely a maga nyolcszögű alaprajzával és többemeletes karzatával az emberiségnek az UNESCO által védett kultúrkincsei közé tartozik. Ugyancsak Nagy Károly szerezte meg kedvelt városa számára azt a négy értékes szövet ereklyét, melyeket a jámbor keresztény hagyomány mint Mária és Jézus által használt ruhadarabokat, illetve Keresztelő Szent János fővétele leplét tart számon. E négy nevezetes ereklyének tulajdonítható, hogy Aachen a középkor óta – Róma és Santiago de Compostella mellett – a keresztény Európa leglátogatottabb zarándokhelyei közé tartozott. Nagy Lajos királyunk építtette itt a magyar zarándokok számára a Szent Lászlónak szentelt és 1387-ben, tehát idestova 600 évvel ezelőtt elkészült magyar kápolnát. Egyben gondoskodott a magyar zarándokok lelki és testi ellátásáról is. A dóm mai magyar kápolnája barokk stílusban épült a régi helyén és 1767-ben szentelték fel. – Az aacheni székesegyház a közé a kevés külföldi templom közé tartozik, melynek kincstárában magyar szentek, István királyunk, Imre herceg, Szent László ereklyéit őrzik. Az említett négy szövet-ereklyéről még érdemes megjegyezni, hogy hét évenként szokták őket kiállítani az ideseregülő zarándokok számára. 1986 is ilyen zarándokév.

VASÁRNAPI GONDOLATOK

(Folytatás az első oldalról)

A megvetés egyik formája mások szabadságának, jogainak, életének hernyótalppal való tigrása.

A 31. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA

(november 2)

„De Zakeus nem láthatta (Jézust) a tömegtől...“ (Lk 19,3)

Néha nem vesszük észre az embert a tömeg miatt.

Néha nem vesszük észre Istent a tömeg miatt.

Nagyon szerettem volna látni Jézust, valami megmozdult benne.

Erősen vágyott megismerni az eddig-élé ismeretlent.

Kész volt áldozathozatalra. A kegyelem érintése után áldozatok sorozatára.

A 32. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA

(november 9)

„A túlvilágon nem nőülnek és nem mennek férjhez...“ (Lk 20, 34)

A házasság a legtermészetesebb dolog a világon. Hogy a legfontosabbak közé tartozik, a családtagoknak kell bebizonyítaniok.

Legfontosabb pillérei — többek között — a személyiségek szellemi-lelki érettségi foka, közösséget alkotni bárárságban. Ez megér sok fáradságot.

Jézus: A feltámadás által Isten fiai, azaz az istengyermekség örökösei leszünk. Ez megér minden fáradságot.

F. O.

Mindezt el kellett mondani, mert csak így érthető, miért esett éppen Aachenre a választás, hogy a német katolikusok ezévi találkozójának színhelye legyen. A történelmi háttér éppoly szükséges volt, mint a város modern elevevége, hogy az ideérkező német fiatalok képesek legyenek megtalálni helyüket ebben a múltból és jelenből, hagyományból és nyitottságból álló koordinátarendszerben. Annál is inkább, mert a Katolikus Nagygyűlések nem kizárólagosan lelki jellegűek. A német katolicizmus sose vonult vissza a sekrestyébe, inkább abban látta feladatát, hogy a keresztény világnézetet az élet minden síkján konkrét formában megvalósítsa. Már az első ilyen természetű találkozóknak is. 1848-ban, az egyház és társadalompolitikai jellege volt. Míg a nemzeti függetlenségünkért küzdöttünk, addig a német katolikus világiak az állam gyámködása alóli felszabadulásért szálltak síkra. Ennek kapcsán érdemes megjegyezni azt is, hogy 1933-ban, a Hitler-i diktatúra kezdetén, a német világiak inkább lemondtak egy katolikus nagygyűlés megrendezéséről, mintsem hogy hajlandók lettek volna hűségnyilatkozatra a nácizmus mellett, ahogy azt Göring követelte tőlük a megrendezés engedélyezése fejében.

Az ezévi nagygyűlés hűségesen tükrözte a mai német katolicizmus helyzetét, nyilvánvalóvá tette problémáit, feltárta sokrétűségét és fejlődési irányát. A több mint 300 oldalas programkönyv tájékoztat a mintegy ezer különböző rendezvényről, előadásról, fórumról, istentiszteletről és színes bemutatóról, s ezzel arról tanúskodik, hogy a német katolicizmus, tudomásulvéve, hogy pluralista társadalomban él, keresi a párbeszédet elsősorban a társadalomban ható különböző erőkkel. A német katolicizmus azonban az NSZK különleges gazdasági és földrajzi helyzeténél fogva, egyrészt a Harmadik Világgal, másrészt Európának azzal a részével is fenn akarja tartani a dialógust, melyet politikai és ideológiai válaszfalak szakítanak ki a kontinens történelmi egységéből. Ebben az összefüggésben kell látni — a történelmi kapcsolatok mellett — a magyar püspöki karhoz intézett meghívást a Katholikentagon való részvételre. Hogy ez nem volt csupán udvariassági gesztus, bizonyítja már az a tény is, hogy a magyar püspökök és a vezetésük alatt érkezett magyar zarándokcsoportok többszörösen szerepeltek a Katholikentag rendezvényein. — A megnytás napján Paskai László, kalocsai koadjutor érsek, a magyar püspökkari konferencia elnöke tartott zarándokistentiszteletet, Cserháti József, pécsi püspök, a püspöki konferencia titkára az ún. Európa vecsernyén szólta a kontinens legkülönbözőbb országaiból érkezett vendégekhez, a pécsi székesegyház kórusa Hergenrother alya vezényletével mindig újra elragadtatta énekével a hallgatóságot, Nyíri Tamás professzor, a budapesti a Pázmány Péter hittudományi akadémia tanára pedig a magyar egyház evangelizációs feladatának keresztülviteléről tartott előadást.

„Jöjjön el a Te országod“ — a Mi-atyánk második kérése szolgált összefoglaló címszóként a találkozó öt témaköre számára. Isten országa a világegyház dimenziójában — ez az első problémacsoport váltotta ki a legnagyobb érdeklődést, márcsak azért is, mert olyan neves előadók fejtegették a kérdéseket, mint Pater Gutierrez, a felszabadítási teológia atyja, vagy Johann Baptist Metz,

a politikai teológia ismert képviselője. A második téma „Európa“ volt — az európai egységről és együttműködésről volt itt szó, különös tekintettel azokra a politikai és ideológiai nehézségekre, amelyek Európa egységének létrejöttét akadályozzák. Az Európa-vecsernye és az Európa találkozó egyházi és világi oldalról göngyölytette fel a problémát. Ez utóbbin Macharski krakkói bíboros mellett az NSZK államelnöke, Richard von Weizsäcker tartott nagyjelentőségű beszédet. Méltatva az európai országok közös kultúrközösségét, szónoki kérdés formájában emelte ki a magyarság európai tudatát: „Hol gondolkodnak még oly elevenen az európai kultúra és civilizáció jelentőségéről, mint Magyarországon?“

A Katholikentag harmadik témaköre a „Lelki közösség“ szerepével foglalkozott. A világon mindenütt észlelhető lelki elmélyülés a német fiataloknak is igénye. Az elhangzott előadások, vitakörök, imaórák nagy látogatottságnak örvendtek. A negyedik témakör keretében a katolicizmus szociális feladatait taglalták a résztvevők, különös tekintettel az élet védelmére a magzatelhajtás rákfénjével szemben. Végül az ötödik téma kifejezetten a jövőre irányult, vizsgálva a tudományos és technikai fejlődés lehetőségeit és veszélyeit. Itt elsősorban az atom- és géntechnológiáról s a környezetvédelemről volt szó.

A Katholikentag-on, melyen a német politikai, kulturális és művészeti élet legjelentősebb képviselői is megjelentek, különösen fontos szerepet játszott az evangélikus egyház képviselőinek részvétele. A német kereszténység ökumenikus síkon — főként a hétköznapi, gyakorlati együttműködés terén — példát mutathat más országoknak, ahol a katolikusok és protestánsok közti kapcsolat még nem igen haladja meg a kölcsönös udvariassági gesztusokat.

Mindent összevéve — jól sikerült találkozó volt, mely elérte célját, az aacheni püspöknek, Klaus Hemmerle-nek, a záróistentisztelet alkalmával mondott szavai szerint: „Melyik a két leghosszabb út a földön? Az egyik a földről a mennyországba, a másik egyik szívtől a másikhoz. Az aacheni Katholikentag mindkettőt megrövidítette egy kicsit“.

(—)

Mindszentyről német nyelven

„A heroikus pásztor“ címmel adott ki figyelemre méltó füzetet a „Kirche in Not — Ostpriesterhilfe“ nevű egyház-segélyző szervezet. A címlapon Mindszenty bíboros imádkozó képe látható, nevével és születésének, majd halálának évszámával együtt. Meglepő, hogy a Mindszentyt, magyarokat csupán távolról ismerő Kevin Grant ilyen alapos ismertetőt állított össze, amely német nyelvterületen élők számára mutatja be a bíboros életét.

A gazdag képanyaggal illusztrált füzet tizenhét kép segítségével mutatja be a kardinális életét, perét s országa elhagyása után a magyar szórványokat járó jó pászort. Egyik képen látható a máriacelli sírnál imádkozó és áldást adó II. János Pál pápa.

Külön fejezet foglalkozik a segélyszerv ama támogatásával, amelyet Magyarország számára juttatott. Statisztikai felsorolás mutatja ki a magyar egyház számára juttatott összegeket, amelyek 1976-ban 1.424.456 dollárt, 1980-ban 2.448.954 és 1985-ben 1.760.576 dollárt tettek ki. Összegezve 1976-tól

Papszentelés Máriacellben

A hazán kívüli élet — függetlenül attól, hogy valaki politikai emigránsként hagyta-e el hazáját, avagy más elgondolások miatt — nem kedvezők a papi hivatásoknak. A személyi, egyéni, családi bizonytalanság fokozódik nyelvi, foglalkozásbeli, kulturális nehézségekkel. Mindezek a körülmények alkotják a legalkalmatlanabb talajt, hogy Isten hívását el tudja valaki fogadni. Ha azonban egy fiatal ember mégis magára venné e nem könnyű feladatot, a modern élet kísértései — általában — megteszik a magukét, és túlságosan nehéznek, elérhetetlennek tűntetik fel a lelkipásztori célt.

Ezért olyan ritka és különleges ünnep, ha egy fiatal ember minden nehézséget legyőzve, különösen édesanyja, de rokonai, barátai és a lelkészek imájától, gondoskodásától kísérve elér a papszentelés pillanatáig. E szent ünnepet az ausztriai katolikusok összekötötték az évi Máriacelli zarándoklatukkal.

Szeptembert 20-án, szombaton, 16.45 órákor indultak a zarándokok a nagytemplom felé, ahol P. Dr. Hochreiter Veremund, a kolostor szuperiora és Máriacell plébánosa „Dicsértessék a Jézus Krisztus“-sal köszöntötte a zarándokokot, a jelenlevő Jung Tamás becskerekai és Irányi László emigrációs püspököt, a megjelent lelkészeket és az újmisést, valamint a hívek tömegét. A magyar nyelvű köszöntést Dr. Kerny Géza ausztriai főlelkész mondta.

A gyertyás körmenetre szombaton este került sor, mintegy félezer lélek imádkozta bensőségesen a rózsafüzért papi hivatásokért, a szentelendőért és hazánkért.

Vasárnap 10 órákor kezdődött a papszentelés a kegytemplom főoltáránál, amelyet Irányi püspök asszisztenciája mellett Jung Tamás végzett, a püspöki helynök, négy főlelkész és 25 lelkész jelenlétében. A szentbeszédet Póosz Lajos, bázeli lelkész mondta, kihangsúlyozva a pap próféta feladatát: Isten szavát, üzenetét, kívánságát, kérését hirdetni a világban, átadni, közvetíteni a híveknek.

Megilletődött volt mindenki, amikor a szentelő püspök felhívta a diakónust: Molnár Ottó, Isten szolgálatára lépjen elő. A szentelendő hangosan válaszolt: „Itt vagyok“. Kézrátétellel hívta le a püspök a Szentlelket a diakonusra, csendes imádság keretében. A jelenlevő lelkészek léptek ezután Molnár Ottóhoz és fejére tették kezüket, miközben Isten kegyelmét esdették az újonnan felszentelt számára. (Következő számban képekkel is illusztráljuk a fel-emelő eseményt.)

1985-ig 20(millió)025.591 dollárral segítették a magyar egyházat.

A vallások számszerű fejlődéséről közli a füzet a Pro Mundi Vita: Ungarndossier 1984/2-ben közzétett összeállítását az 1949 évi népszámlálás és egy 1980-as becslés adatai szerint. Ezek szerint a vallásnélküliek száma nulla %-ról 17%-ra emelkedett a jelzett időszakban, míg a katolikusok száma 70,5%-ról — a görög rítusokat bele számítva — 61,4%-ra csökkent.

Nem véletlen, hogy Kevin Grant a forradalom 30. évfordulójára adta ki az említett füzetet azok számára, akik nem ismerik sem a legújabb magyar történelmet, sem Mindszenty bíboros életét, amely összefonódott az 1956-os Szabadságharcgal.

SCHERMANN RUDOLF:

Riport az örök életről

(Folytatás előző számunkból)

A félelem közömbösítését segíti az, hogy a halált elbagatellizáljuk. Napon-ta jelennek meg szenzációs képek képeslapokban égő házból lezuhant emberekkel, vagy földrengés után csatasorba fekvő letakart hullákról, olvasmánynak reggeli mellé pizsamában. S a mozivászson jólesően viccelődik velünk: miközben a vásznon tömegek halnak meg, mondjuk egy Dávid és Góliát-sonka leforgása közben ugyanazok a halottak, tantiémjeiket zsebrevágták, már a következő házasság vagy válás irányában távolodnak a nézőtől.

Ügyes kis vegyszerfirmák, neonreklámos alkimistakonyhák titokzatos fiatalító-pilulákkal kecsgetnek, hormonkészítményeket nyújtanak celofánpapír alatt baktériummentes pakolásban, mások hosszú életet ígérnek néhány, szinte fájdalommentesen beadott injekció ellenében.

Van, aki az illúzióját a borbélynál szerzi be. Az örök élet illúziójának koronáját ma fiatalabb és korosabb hölgyek egyaránt hidrogén-szörke hajzat alakjában rakatják fejükre. Hátról majdnem lehetetlen megállapítani, hogy egy bizonyos hölgy hatvanöt éves, vagy huszonegy.

Végül az élvezetek is segítenek. Köztudomású, hogy az enyhén borgőzös hangulat a legalkalmasabb olyan fajta igazságok megállapítására, hogy „sose halunk meg“. Ez a mélyen keresztényi igazság persze csupán borral és hit nélkül erősen nagyképűen hangzik.

Mivel sem az illúziók, sem más szerek nem használnak a halál valóságának elkendőzésére, egyfelől nem akarjuk letagadni, hogy létezik, másfelől szeretnénk olyan módszereket felmutatni, amelyek lehetővé teszik a halállal való higgadt szembenézt, s ami a legfontosabb — olyan belátásokat szeretnénk magunkévá tenni, amelyek birtokában új utakra akadunk az élet bőségének növelését illetően.

Mert elsősorban élni akarunk.

Ennek érdekében néhány sokak által kipróbált receptet igyekszem bemutatni olyan emberek vegykonyhájából, akik majdnem bravúrosan tudtak meghalni, s akiknek tudatában első helyen állt a halál. Majd kimutatni, milyen konzekvenciákat vontak le a halál álláspontjából nézve az életre. A vígasztaló és a fontos az, hogy egyikük sem volt nosztalgikus ember, aki világfájdalomba burkolózott, vagy akit betegség tett volna a halálfélelem. Ellenkezőleg: bámulatos higgadságra tettek szert vele szemben, megszeliidítették a maguk számára, s az életre leselkedő vadból háziállatot csináltak. Egyszóval az állatszeliidítők ritka művészetével rendelkeztek. Melyikük milyen fokban birtokolta e művészetet — ítéld meg az olvasó.

Igyekeztem elsősorban azokra gondolni, akik nem hiszik, hogy a halál után valami még jönne. Számukra nagy hitetlenek receptjéhez folyamodtam. Aztán azokra, akik inkább ösztönsze-

rűen, mint tudatos határozottsággal gondolnak legalábbis az eszme továbbélésére. Végül nem hagytam figyelmen kívül azokat sem, akik konkrét továbbélésben hisznek.

A fentebb mondottak már sejtetik, milyen módon járok el. Először igyekszem bizonyítani, hogy e nagy „meghalok“ számára a halál valóban életük, érdeklődésük középpontjában állott. Nem tartom elhanyagolandónak annak leírását sem, hogyan haltak meg. A klasszikusok inkább ágyban párnák közt. Mint *Buddha* vagy *Szokratesz*. A modernek az utcán: mint *Albert Camus* vagy *Krisztus*. Majd igyekszem felvázolni, hogyan vélekednek a halálról. S végül, hogy a halállal szembeni álláspontjuk alapján, hogyan ítélik meg az életet, milyen lehetőségeket látnak annak bővítésére, s milyen módszereket, gyakorlati fogásokat ajánlanak e feladat végrehajtása érdekében.

Előre is bocsánatot kell kérnem, ha a hívőknek szánt *receptnél* többet idézöm. Ennek oka az, hogy magam is hívő vagyok. Így egyfelől jobban ismerem azt, másfelől alkalmam van kipróbálni, s mindazok, akik valamely gyógyszer segítségével érezhető életjobbulást nyertek, ettől kezdve érthetően arra a receptre esküdnek.

1. Recept

BUDDHA, AVAGY: A TAKARÉKLÁNG ÉLET

Az első receptet a hitetlen olvasónak szánom. A másodikat is. Remélem az olvasó számára is két szimpatikus szellemet választottam ki. Buddhát és *Albert Camust*. Egyikük sem volt hívő. Buddha szerint az istenek egyszerű földi halandók, akik csak úgy arcuk verejtékével keresik üdvüket, mint bárki más. *Camus* tisztelettel adózott ugyan a keresztények meggyőződésének, de Istenüket a halál cinkosának tartotta.

Buddha tanai meglepő frissességgel rendelkeznek. A világszemléletben megrokkant Európa számára egyenesen megoldásként ajánlkoznak. Úgyannyira, hogy például *Arthur Koestler* nyakába szedte a Távol-Keletet megvizsgálódó, mit profitálhatnánk a Megvilágosodott tanaiból? Hogy mennyire tud felelni Buddha az élet és halál kérdéseire? Szellemes és alapos könyvében lesújtó következtetésre jut: Buddhával nem jutunk előre. Meg kell jegyezni, hogy *Koestler* nem annyira a mester tiszta tanait tanulmányozta, mint inkább azt a történelmi hordalékokkal előtött keveréket, amit ma buddhizmus néven gyakorolnak, mondjuk Indiában. Nehéz ma már megkülönböztetni mi az, ami Buddháé, s mi az, amit tanítványai hordtak össze. Még nehezebb a Megvilágosodott történelmi alakját kibogozni távoli idők ködéből. Azt sem tudjuk pontosan, mikor született és mikor halt meg. Csak körülbelül. De ez nem lényeges. Ami bennünket érdekel az, hogy mennyire kompetens a halál és élet kérdéseiben.

Elsősorban: központi problémát jelentett-e neki a halál?

Erre a kérdésre kétségtelenül igenel felelhetünk. Sőt: a Buddhából iszent faragó buzgó legendák szerint a *Guatama* tudatában annyira központi helyet foglalt el a halál problémája, hogy alig születik meg, máris ezirányú kijelentésekkel lepi meg környezetét.

A vadonatúj bébi — így a legenda — felemelkedvén lótuszágyacskájából, a-

melyre anyja fektette, orozslánpillantást vet az ég felé, majd hét lépést tesz minden égtájba, s a következőket közli: „Véget vetek minden újjászületésnek, öregedésnek, halálunk“. Az elbeszélés persze inkább arra jó, hogy elkendőzze előlünk *Buddha* tanának, s egyben személyiségének legjellemzőbb vonását, hogy tudniillik nem teoretikus apriorisztikus alapokon áll. Mert bármennyire is nehéz kibogozni *Buddha* alakját a történelemből, annyit elárulnak művei, hogy nem asztal mellett bölcselkedő ember volt, hanem realista és tapasztalatokból kiinduló. A halál problématikája sem vele született vagy teoretikus elmélkedések gyümölcseként vette birtokába tudatát. Sokkal szavahibetőbb az elbeszélés, amely szerint konkrét egzisztenciális élményből fakad.

A *Suddhodana* király udvarában fényűző környezetben élő fiatal hercegnek, a későbbi *Buddhának*, nem tesz a luxusélet. Nem hiszem, hogy azért, mert a kesergők világnézetét osztotta volna. Hanem, ha nem tévedek, a józan cinizmussal megáldottak azon fajtájából való volt, akiknek elég intelligenciájuk van ahhoz, hogy üresnek, gyerekesnek érezzék a felső tízezer átlagembereinek komoly pózzal űzött játékait. „*Playboy*“ volt, de túlságosan intelligens, túl problémalátó ahhoz, hogy a hormonai lefoglalják. Ilyen emberek nagyon hajlanak radikális tettekre. Főleg akkor, ha amit éreznek és sejtnek, valamely kontraszt fényében beigazolódik. Amikor egy szép napon *Kapilavastuba* lovagol, s szembekerül egy nyolcvan éves öreggel, akinek testét elrágta az öregség, fülébe hatolnak a pestises betegek rettenetes kiáltásai, orrát facsarni kezdi rothadásuk büze, s végül még egy halottas menettel is szembekerül: megdöbben.

Hirtelen tudatossá válik benne, hogy nem csupán ringó mellű és faru táncosnók léteznek, pénz, ital és zenebona, hanem ez a más valóság is, amelynek gyűjtőneve a halál.

Huszonkilencéves ekkor. Abban a korban van tehát, amelyben a fiatalság bohém gondolatai helyet adnak a valóság jelentkező érzékelésének. S mert nem felületes ember, a halál problémája, ez a döböntő valóság központi kérdéssé válik benne. Korántsem reagál erre az eszmélésre rezignáló kesergéssel. Ellenkezőleg. Miközben az a felismerés emészti: „Milyen szenvedésteli a világ! Öregszik és meghal, hogy újrászülessék s újból előregedjék s meghaljon vég nélkül...“ — egyben már arra is gondol, mit lehetne ez ellen tenni. „Nem az újjászületés utáni vágy okozza e szenvedést és halált?“ — kérdezi. Mint ismeretes, az indus gondolkodás tudott a lélek-vándorlásról s hitt benne.

Ha az ember meghal — hirdette az ő bölcsesség — nem valamely pokolba vagy mennybe kerül, hanem lelke, ez a minden létformából valamit megőrző közös kapocs, a karma, tovább vándorol. Van aki átmenetileg istenné válik, vagy lósóskává, van aki madártestet ölt, vagy éppen kilométerkővé válik. Ha nagyon csintalan volt életében, azt is megérheti, hogy büntetésből asszonyként születik újból a világra. A feleségtől éjnek idején (hangtompított patájú lovon) elszökött herceg akkor válik Buddhává, azaz Megvilágosodottá, amikor rájön, hogy csak úgy lehet az örökös újjászületés folytán véget nem érő szenvedést és halált legyőzni, ha

akad orvosság, amely megszünteti az újjászületés utáni vágyat.

Nos, *Buddha*, nem volt teoretikus ember. Őt a pestis döböntette meg, az öregedés és a konkrét fizikai halál. S mint a biblia — a halál nem csupán a szív végleges megállását értette, hanem „a születés, az öregedés, a halál, az a tény, hogy nem lehetünk egyek azzal, akivel szeretnénk, s hogy nem teljesülnek vágyaink“, mind a szenvedés közös nevezőjét viselik. „Az élet nem más, mint szenvedés“. *Buddha* ezen életérzése nagyon modern. *Camus* ezt az életérzést az élet abszurditásának nevezi. Hogy vágyaink, gondolataink falakba ütköznek, amelyeken nem tudunk áthatolni. Hogy megismerésünk előtt a valóság bezárkózik. Hogy kérdéseinkre végül is nem találunk választ. *Buddha* e választ nem kereste semmiféle Istennél. Volt annyira toleráns ezenkívül, hogy senki hitét nem támadta meg. A pokol és az ég elképzelését meghagyta a szerinte „szellemileg nem eléggé fejletteknek“. Ő egyszerűen ignorálta ezeket a kérdéseket. Nem törte azon sem a fejét, hogy honnan a világ, hogy végtelen-e vagy sem.

Példás beszédében a nyűgös kérdőszkődőknek a maga nyers, immanens realizmusával így felelt: „Oly dolog ez, mint amikor valakit mérges nyíllal eltalálnak, s akihez barátai orvost hívnak. Ha az illető azt mondaná: addig nem húzom ki a nyilat, míg nem ismerem az illetőt, aki megsebzett, s míg nem ismerem a nyilat, amellyel megsebzettek, mielőtt a jó ember ezt megtudná, meghalna. Így áll ez az olyan beszéddel is, hogy addig nem akarom a Megvilágosodott tanítványaként élni életemet, míg meg nem magyarázza nekem, hogy a világ örök... Hogy a vélemény, amely szerint a világ örök, vagy nem örök igaz-e: mindenesetre létezik a születés, a halál, az öregedés, a szenvedés, panasz, fájdalom, elkeseredés, a kétségbeesés, amelynek legyőzését hirdetem e földön. Azért, amit nem magyarázok meg, hagyjátok magyarázatlanul.“

(Folytatása következik)

SOK A CSÚNYA, A TRÁGÁR BESZÉD

„Romlik, szennyeződik, csúful élőbeszédünk tisztasága, szépsége. Néhány évtizede még csak illemhelyeken, olykor-olykor falakon, kerítéseken olvashatott, láthatott annyi és olyan trágárgörögéseket az ember, amit ma lépten-nyomon hall gyerekektől kezdve felnőttekig, fiútól lányig, munkahelyen, társaságban, utcán és otthonokban“ — olvasom egy vidéki lap (Nógrád) kezdeményében akadt régebbi számában. Elszomorító tény, ha meggondoljuk és tudjuk, hogy ezeket a nyomdafestéket nem tűrő ocsmányságokat pirulás nélkül mondják, hallgatják, sőt már „irodalmi folyóiratok“ (itt Nyugaton is!) mívelik, terjesztik. „Vannak — írja a nógrádi lap — akik még emlékeznek arra, hogy a negyvenes évek elején a templom, a közhivatalok és a kocsmák falán is egyaránt ott lógott a plakát a felfeszített *Krisztust* ábrázolva, ezzel a felirattal: Miért bántod? Ne káromkodj!“

Sajnos, ez régen volt. Manapság nem tiltják plakátokon a káromkodást, sőt azzal, hogy a trágár beszédet munkák, és szórakozóhelyeken, sportversenyeken eltűrik, — inkább terjesztik: kvázi polgárfogot adva a durva, ízléstelen beszédnek.

Hát itt tartunk! Állítólag ez világszerte, mert pl. Németországban is durvul, sekélyesedik a társalgási nyelv. De ez legyen az ő gondjuk. —i—

Ismét kapható! Rendelje meg!

Hermann Egyed: A KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE 1914-IG

Az egyetlen modern magyar egyháztörténelmi mű második, javított kiadása. Nélkülözhetetlen kézikönyv. Csak fűzve kapható.

582 oldal. Ára DM 32.— + portó.
Megrendelhető az ár egyidejű beküldésével az Életünk kiadóhivatalánál.

II.

Azok a fiatalok is, akikre olyan könnyen rásütjük: nem akarnak házasodni, tulajdonképpen a családról álmodnak. Álljon elénk három ilyen fiú:

— Eltecelőmnak a boldog családi életet tekintem, ehhez szeretném elérni, hogy korszerűen felszerelt lakásom legyen... (28 éves).

— Minden vágyam a boldog családi élet mellett a munkahelyi elismerés... (25 éves).

— Magánéletemben szeretném elérni a boldog, harmonikus családi életet, a szakmámban minél nagyobb elismerést kivívni... (24 éves).

Azt sem felejthetjük, hogy nincs választási lehetőségünk. Tejpotló, cukorpotló van, de családpótliót nem találunk, mert az alapvetően természetes. Mondhatjuk: Isten családi életre teremtette az embert! A kenyeret helyettesítheti a burgonya, a cukrot a méz, de semmi sem képes a család helyét betölteni. Változhatnak a szerepek, a kötelességek és feladatok, külső vagy belső szerkezetek, de maga a család marad. Az elretentő nehézségek, vagy természetes velejárói: feszültségek, nézeteltérések..., vagy a család fejébe nyomott vaskalap: a világ-helyzet, az ipari kultúra, a modern élet stresszhelyzeteinek következménye. Ott-honra, védettségre, meghitt melegségre gyermeknek és felnőttnek egyaránt szüksége van, ezt pedig teljes egészében a család biztosíthatja.

Végeredményben társas lények vagyunk. Egymás nélkül nem élhetünk. „Rossz a rosszal, de rosszabb a rossz nélkül!” — mondja a népi bölcsesség is. Idegzetünk felmondja a szöveget, ha elzárkózunk az emberi kapcsolatoktól. A családrendszer az a „nagy ernyő, amely összegyűti és megszűri mindazt, ami az emberek között végbemegy”.

Nincs másik olyan közösség, ahol az

MÜEMLÉK-KASTÉLYOK FELÚJÍTÁSA

Végre befejeződött Nagycenken a híres Széchenyi kastélynak már több mint 20 éve folyó felújítása. — A kastély 1438-ban, Zsigmond király idején épült. 1677-ben került a Széchenyi család birtokába. A XIX. században nagy átépítéssel ment át. 1973-ban itt állították fel a Széchenyi István emlékmúzeumot, amely 1000 m²-en mutatja be a „Legnagyobb Magyar” életét és munkásságát.

Megújult a gazdasági szárny és lovarda is, meg a kapubejáratoknál lévő őrtornyokat is helyreállították. Továbbá a kastélyt körülvevő parkot és a híres védett hársfasort, amit 1752-ben telepítettek 2,6 km hosszúságban.

Ugyancsak restaurálták végre az 1787-ben épült zalaszentgróti Batthyány kastélyt is. — A Batthyány kastély végleges rekonstrukciója 25 millió forint költséggel ez év végére befejeződik.

A háború után a legtöbb magyar kastély és park az „uraságok” eltűnése után bizony közpréda lett. Ezek közül a műemlékszámba vehetőket igyekeznek megmenteni. Ilyen Gálósfalván a volt Festetich kastély, Baján az egykori zsinagóga, Szigetvárott a volt ferences kolostor, stb. Összesen 18 régi kastélyt és épület megmentését kezdték el. ■

TELEKI BÉLA:

A házasság

emberközi kapcsolatok olyan szabadon és melegen bontakozhatnak ki, mint a családban. Minden családtag beleadja egész testét: alakjával és mozdulataival, adottságait és értékeit, minden elvtársát, érzőszerveit: szemét, fülét, orrát, száját, bőrét; beszélő képességét és szívét teljes melegével. Messze lemarad a baráti közösség vagy a házasságon kívüli szerelmi kapcsolat is. Érthető, hogy a családtalan emberek általában kevésbé egészségesek, rövidebb ideig élnek és közelebbről találjuk a legtöbb lelki sérült egyént.

Emberi kapcsolataink általában három szinten valósulnak meg. Ezek: az egymás mellett élés, közreműködés és kommunikálás.

A család több, mint békés egymásmellett élés. Amikor pl. az anya babusgatja csecsemőjét, ezt nem lehet párhuzamba hozni azzal az eseménnyel, amikor együtt szurkolunk a nézőtérben, egymás mellett ülünk az előadóteremben, vagy éppenséggel alkalmilag csokoládzunk a hid lábánál. A közreműködő kapcsolatot is túllépi a család. Főlemel a munkacsoport, osztályközösség, mert ismereteket és érzelmeket közlünk, gondjainkat megosztjuk és tanulunk egymástól. A családban mindez telítettebben, gazdagabban történik. A kommunikáló kapcsolat is csak halovány fénye a család napjának. Az állandó és eleven kérdés-felelet, nyílt és életbevágó eszme- és érzelmcsera a családban hatásosabb, mint egy „örökbarátságban”. Sőt mindaz, ami alkotó és nemesítő, örvengetető és boldogító az említett három alapkapcsolatban, az egyszerre és hatványozottan pezseg a család ereiben.

Emellett a közvetítők itt olyan személyek, akik nemcsak vonzódnak egymáshoz, hanem életreszólóan szeretik egymást: hitvesek, szülők, gyermekek, testvérek stb.

Kapcsolatuk tartalma lehet ugyan egészen köznapias: tájékoztatás, kérdés, parancs stb., de az érzelmi töltés azt is gazdagítja.

A családtagok kapcsolatának stílusa is lehet mindennapi: tekintélyi, demokratikus, ráhagyó, bizalmat vagy jóakaratot sugalló, de ezeket is átíratja a család büvőköre. Persze, az emberi kapcsolatok általános zavarai: kiállhatatlanság, irigység, féltékenység, gyűlölködés stb. a családban is elevenek, de ebben a rendszerben másképp éljük azt át. Hallgassunk meg egy tíz éves leányt:

„Édesanyámhoz nem akarok visszamenni, mert édesapám combjába vágott egy kést. Az arcát is megégette vasalóval. Édesapámmal sem szeretnék együtt lakni. Sokszor jön haza részegen, és éjjel arra ébredek ilyenkor, hogy lehány. Nagymamám vállalna, de oda sem szeretnék menni, mert ott nem szeretik édesapámat. Édesapám szeret legjobban, és nagyon jó, ha józan. Édesanyám is szeret, de most sokkal jobban szereti Lajos bácsit, aki viszont nem szeret engem...”

Ha egy családon kívüli személy égette volna meg az apát, hánya volna le őt, azt már talán régen elfelejtette volna, de az anyját akkor is szereti, ha az kegyetlen volt apjához, az apát akkor is szereti, ha az részeges, a nagymamát akkor is szíveli, ha ez nem engedi be vejét, mert mindez a család ernyője és szűrője alatt történt. Itt különösen hatnak a Lasswell féle elvek: nagyon fontos, ki, mit, kinek, hogyan, mikor mond

vagy tesz. Más az, ha az apa mondja feleségének és más, ha az anya tesz valamit gyermekének. Természetesen ugyanazon anya szavainak súlya is más aszerint, hogy pl. melyik fiához szól. Erről árulkodik az egyik asszony nyilatkozata két leányáról, a 12 éves Tünde-ről és a 6 éves Emeséről:

„Tünde kiállhatatlan. Minden semmi-

ségen veszekszik velem. Egyébként rendetlen, csavarog. Akár milyen szépen szólok, visszafórázik. Sokat örökölt az apjától. Emese az más. Mintha nem is lennének testvérek. Engedelmes, simulékony, egyszerű: aranyos!...” Eddig a nyilatkozat. Az igazság az, hogy nem Tündével van baj, ő csak villámhárító ebben a családrendszerben, benne vezetődnek le a feszültségek. A baj fő oka lehet pl. a hitvesek közötti melegség hiányossága.

(Következő számunkban a családrendszer játékszabályait mutatjuk be)

FRIEDERIKE KÜGLER:

Levél hitetlen gyermekeimhez

2.

Jó lelkiismerettel állíthatjuk...

Talán félreértettétek, amiről az előzőekben szóltam. Képmutatásnak vagy álszenteskedésnek vettétek? Ünnepnapi kereszténységnek, ahol az élet nem egyezik meg a száj hitvallásával? — Nem volt nehéz észrevennetek, hogy hitünk gyakran gyenge volt. Talán ti is azt mondtátok erre, amit mások: Járnak a templomba minden vasárnap, de ők sem jobbak másoknál!

És ez igaz is! Mi sem vagyunk jobbak másoknál. De azt gondoltuk, ha majd felnőtök és érettebbek lesztek, könnyen túlteszitek magatokat az ilyen jelzőszavakon s az a vallásos élet, melynek alapjait igyekeztünk lerakni lelketekben, gyógyít majd benneteket az ilyen ferde, egyoldalú nézetekből. Keresztény hitünkben nem az a döntő, hogy úgynevezett „jobb” emberek legyünk, hanem, hogy az élet minden (!) helyzetében Istenre hagyatkozzunk, átadjuk magunkat neki és tőle várjuk a megváltást. Ő az egyetlen menedékünk. És mi igaz szívvel el is mondhatjuk: soha nem engedjük el a kezét, benne remélünk egyedül, akkor is, amikor úgy látszott, hogy teljesen magunkra maradtunk. Azt is elmondhatjuk, hogy hitünkben sohasem csalódtunk. Mert tény, hogy Istenben mindig menedékre találtunk.

Számunkra elképzelhetetlen, hogy a családukból szerzett tapasztalatok vittek volna benneteket hitelhagyásra; legalább is nem tartom elegendőnek, hogy megokolják döntéseteket egy ilyen negatív életfelfogásra. Miféle istenek csábítottak el benneteket? Mi lehet oly fontos számotokra az életben, hogy elhagytátok miatta édesanyátok és édesapátok Istenét?

Az Egyház „botránya”...

Egész biztos, hogy nem tévedünk, amikor azt állítjuk, hogy a hittől való elszakadásnak egy mély és igazi oka: a bűn, az ember szívének gonoszsága. De közületek egyetlen egy sem rossz, elvetemült! Még sohasem tapasztaltuk, hogy bármelyiketek is hideg, kegyetlen lett volna, embertelen, vagy cinikus, önző és embergyűlölő! Vannak ilyenek is, azt tudjátok jól. Vannak ilyenek, mert az Istentől való eltávolodás dermesztő hidege lassan belelopakodik a szívbe. — Sokszor kérdeztük magunktól, hogy veletek is előfordulhat-e? Hála Istennek, eddig még nem vettük rajtatok észre ennek árulkodó nyomait. Ti olyan finomak, nagylelkűek, figyelmesek voltatok itt legutóbb is, — nem egyszerűen csak kedvesek. — Vagy mi, szülők, túlságosan elfogultak vagyunk veletek szemben? Mi tehát a való helyzet?

Sokszor halljuk és tapasztaljuk, hogy

manapság rengeteg idegen vallásos nézet özönlött be a mi nyugati keresztény kultúrvilágunkba: Indiából, Távol-Keletről; antropozófia és teozófia, majd a különböző szekták és vallásokon keresztül. Krisztust elhagyva, egy ilyen új „istenhez” pártolt volna közületek valaki?

Nem is merünk arra gondolni, hogy ha egyszer váratlanul betoppantunk hozzátok, Hare Krishna vagy Buddha szobrát találjuk esetleg nálatok a főhelyen; vagy tömjénrudacsakát égettek és misztikus körökben közlekedtek s a Biblia helyett a tibetiek Halottas könyvében, vagy a buddhisták Sutráiban kerestek elmélyülést és életbölcességet. Tudjátok jól, hogy mi nagyon helyeseljük a különböző vallások közeledését egymáshoz. De olyan könnyen és gyorsan, ahogyan a Ti életkörülményeitek megkívánálják, azért mégsem lehet az „isteneket” kicserélni. Igaz, legutóbbi látogatóstok nem is engedett arra következtetni, hogy elvándoroltatok volna egy idegen s távoli vallás világába.

Vagy talán egy másik, keresztény vallás iránt lenne bennetek érdeklődés? Ez a gondolat még könnyebben elviselhető lenne számunkra, — bár az ember a saját egyházát szereti a legjobban. De azon a bizonyos vasárnapon, amikor itt jártatok, ugye egyikőtök sem kerekedett fel, hogy valamelyik protestáns templomba menjen.

Napjainkban sokszor halljuk, hogy a fiatalság magatartását e jelszóban foglalja össze: „Jézus — igen, Egyház — nem!” Tény és való, hogy már gyerekfejjel arról beszéltek, hogy unatkozotok a szentmisék alatt. A hitoktatás is állandó beszédtema volt a családban. Jól emlékszem, hogy nemegyszer leszedtétek a keresztvizet a hittanórátokról. Aztán meg az általános kritika az Egyházzal szemben: a pápa, az inkvizíció, a politizáló katolicizmus, a szexuális erkölcs, a sok törvény és előírás megtilalóm, a cölibátus, a nőek háttérbe szorítása az egyházi életben stb.

Sohasem hallgattuk el előttetek, hogy mi is egyetértünk a panaszok és kritikák egy részével. Az Egyház, mint emberi közösség, mint intézmény nem mindig kedves és kellemes jelenség. Az ember sok hibát és kivétlivelőt talál rajta. De: elegendő ok-e ez arra, hogy az Úr végső akaratát, halálára és föltámadására való emlékezést és ennek megünneplését az ember egyszerűen kitörölje az életéből? A részesedést az egy kenyérből és egy kehelyből? Elegendő ok-e az „unatkozás” arra, hogy elhanyagoljátok a vasárnap megszentelését? A hívő közösség tökéletlensége elegendő ok lehet-e rá, hogy az ember végleg szakítson vele?

Elképzelhetetlen számunkra, hogy Ti képesek lennétek ilyen felszínesen gondolkodni.

(Folytatjuk)
Fordította: M. A.

Egyház és világ

A „München apostola“ néven emlegetett P. Rupert Mayer boldoggáavatásának — vatikáni hírek szerint — már semmi sem áll útjában. A jezsuita pátert a nemzetiszocializmussal való szembenállása miatt a Gestapo 1939-ben koncentrációs táborba zárta, majd szigorú bázisörizet alatt tartotta. 1945 november 1-én, szentmiséje közben halt meg Münchenben. Itt is van eltemetve, az ún. „Bürgersaal“ altemplomában. Friss virágokkal borított sírját naponta ezrek keresik föl.

*

Az Adria-parti Rimini-ben, augusztus 23-án kezdődött az immár hetedszer megrendezett „Meeting“ néven ismert találkozó, mely a népek közti barátság elmélyítését célozza. Az ezévi összejövetel témája a tömeg-kommunikáció „Dobok, információs technika, üzenet“ címmel. A találkozó résztvevőit, melyet a „Communione e liberazione“ nevű katolikus ifjúsági mozgalom rendezett, II. János Pál pápa üzenetet intézett, rámutatva a modern tömegtájékoztató elönyeire és veszélyeire, kiemelve, hogy sok esetben a kevesek kezében koncentrálódó tájékoztatói eszközök nem az igazság, hanem a nyerészkedés szolgálatában állnak.

*

A Dél-Szudáni Felszabadító Hadsereg, mely a központi kormánnyal szemben a déli részek önállóságáért küzd, most két, áprilisban elhurcolt olasz misszionáriust, szabadon engedett. A két atya, akik a Comboni missziós társulat tagjai, Rómában elmondták, hogy a déliek felkelésének nemcsak politikai és szociális, hanem vallási okai is vannak. Több esetben a muzulmán kormányhatóságok valóságos keresztényüldözést rendeztek. Mint ismeretes, a délszudáni lakosság fekete és keresztény, míg az északi lakosság és a kormány arab és muzulmán. (KNA)

*

A Keston College nevű angol szervezet, mely az üldözött egyházak életét kíséri figyelemmel, orosz orthodox csoportjától levelet kapott, melyben felhívják a nyugati keresztényeket, ne annak alapján ítéljék meg az orosz kereszténység helyzetét, amit — mint turistáknak — megmutatnak nekik. „Amit láttok, az minden, ami nekünk meg van engedve“ — írják. Azok, akik egy Szovjetunióban történt látogatás után nagy hangon hirdetik, hogy ott nincs keresztényüldözés, vagy a hivatalos egyházi szóvivők kijelentéseit ismételtetik, az üldözöknél segítenek — hangsúlyozzák nyugatra küldött levelükben az orosz orthodox keresztények.

(KATHPRESS)

*

A Vatikán félhivatalos napilapja, az Osservatore Romano szeptember 1-i számában két cikket is közöl Buda felszabadítása 300. évfordulója alkalmából. Az egyiket Szakály Ferenc, a Magyar Tudományos Akadémia történettudományi intézetének osztályvezetője írta. Tanulmányában kidomborítja XI. Ince pápa döntő szerepét; a magyarság és Európa sorsa szempontjából sorsdöntő eseményt az akkori európai politikai helyzet összefüggéseiben vizsgálja. — A másik cikk, egy olasz minorita szerzetes, Ernesto Piacentini tollából, az olaszoknak, nevezetesen parancsnokoknak Michele Gattenek, Buda felszabadításánál játszott szerepét elemzi. Gatte báró, aki 2000 olasz önkéntese élén sebesülései ellenére elsőnek vonult be a budai várba, később

belehalt sebeibe. Naplójegyzeteit most könyvformában is ki fogják adni.

*

PRÁGA. A német katolikus sajtószolgálat jelentése szerint Tomásek bíboros, prágai érsek 1987-re szeretné meghívni II. János Pál pápát a cseh fővárosba, hogy ott avassa szentté Boldog Ágnes-t. Az agg cseh primás a napokban fel akarja venni a kapcsolatot a cseh kormányhatóságokkal, tervének jóváhagyása érdekében.

*

II. János Pál pápa szept. 7-én, vasárnap délelőtt helikopteren előbb a Montblanc csúcsa fölött repült el, majd le szállva a gleccseren, rövid sétára indult a jégmezőn, megcsodálva a ragyogó napsütésben csillogó csúcsokat. Ezután a helikopter a Monte Chétf nevű 2343 méteres magaslaton szállt le, ahol II. János Pál elmondta a déli Úrangyala imát, miután rövid beszédében Európa egységének szükségéről szólt: „Erről a magas alpesi csúcsról, mely lehetőséget ad rá, hogy az ember egy pilantással három ország területét fogja át, megújítom felhívásomat Európához, hogy áthidalva az anakronisztikus feszültségeket és az előítéleteken alapuló széthúzást, felfedezze egységének értelmét és azokat az értékeket, melyek századokon át naggyá tették“.

Az Úrangyala után a Szentatya kifejezte megdöbbenését mind az előző napon, a Karacs-i repülőtéren lefolyt merénylet, mind az Isztambul-i zsinagógában lefolyt mészárlás miatt. „Ezek az események — mondta a pápa — sebet ejtettek az emberi lelkiismeret legalapvetőbb értékein és törekvésein és a meghatározottabban felszólítanak, tegyünk meg minden lehetőt, hogy véget vessünk a gyűlölet és terrorizmus szüntelen terjedésének“. A pápa ezután kifejezésre juttatta gyászát és együttérzését az áldozatok és hozzátartozók iránt.

*

A közvéleménykutatás leghíresebb szerve, a princetoni Gallup intézet elnöke, George Gallup közölte, hogy a világ lakossága vallásos részének százalékaránya az 1970-ben kimutatott 70 %-ról az elmúlt 15 év alatt 79 %-ra emelkedett. A magukat ateistáknak vallók aránya ezzel szemben 13 %-ról 4.4 %-ra csökkent. A világon ma 1600 millió keresztény, 837 millió muzulmán, 661 millió hindu, 300 millió buddhista és 457 millió egyéb vallású ember él. A magukat nem-vallásosnak tartók létszáma 825 millió, az ateistáké 213 millió.

*

BELGRÁD. A jugoszláv hatóságok újabban nehézségeket támasztanak a zarándoklatokkal szemben — jelenti a német katolikus hírszolgálat. Hivatkozással a „vallási közösségek jogi helyzetét szabályozó“ törvényre, melyben vallásos megmozdulások csak egyházi épületeken belül vannak engedélyezve, a hatóságok felszólították a papságot és a híveket a gyalog-zarándoklatok beszüntetésére, s helyett autóbussok használatára. Az autóbussvállalatok a múltban gyakran megtagadták a hívek szállítását azzal az ürüggyel, hogy a kért időpontban nem áll módjukban autóbusszt rendelkezésre bocsátani. (KNA)

*

Szeptember 14-én, vasárnap, szentelte püspökké a bécsi Szent István dómban Franz König bíboros, Bécs volt érseke, utódját, Dr. Hermann Groer bencés szerzetest. Vele együtt szentelték az új főpásztort Karl Berg salzburgi érsek és László István burgenlandi püspök. A szentelési szertartáson a környező országok püspöki karai is képviseltették

ÚJ KÖNYVEK

KÖZI HORVÁTH JÓZSEF ÚJ KÖNYVE

Pontosan Buda visszafoglalásának 300. évfordulóján hagyta el a nyomdát Közi Horváth József „XI. Ince pápa szerepe a török kiűzésében“ c. kis könyve. A tudományos lelkiismeretességgel, de élvezetes stílusban megírt munkát nem kell olvasóinkkal ismertetnünk, hisz az folytatásokban az Életünk hasábjain látott napvilágot. Most azonban a szerző a forrásmunkákat is felsorolja. A szépkiallítású könyvecske címlapján XI. Ince pápa képe, a hátapon Beniczur Gyula „Buda visszafoglalása“ c. híres olajfestménye látható.

A könyv ára DM 6.— (US \$ 3.—) postaköltséggel együtt. Megrendelhető a Nemzetőr címén: Ferchenbachstr. 88, D-8000 München 50.

A „GLORIA VICTIS 1956“ HARMADIK KIADÁSA

A szabadságharc 30. évfordulójára, a Nemzetőr által 1966-ban kiadott „Gloria Victis 1956“ — Dicsőség a legyőzötteknek — c. nagyszerű könyv, amely 10 évvel ezelőtt Amerikában a 2. kiadást érte meg, most a bécsi KOS-MOS gondozásában látott napvilágot. Kovács Kálmán, bécsi festőművész tervezte a borítót és rendezte sajtó alá az új kiadást.

A 156 oldalas szép kötet, lényegében a 20 év előtti Münchenben, Tollas Tibor szerkesztésében megjelent antológia kiadása, amelyben 43 ország költőinek 150 versét olvashatjuk magyar fordításban, valamint Albert Camus Nobel-díjas francia író négy nyelvű előszavával és Oskar Kokoschka két rajzával.

„Nem magyarok beszélnek itt magukról, igazságukat és fájdalmukat a világ költői és művészei tolmácsolják, akikben visszhangot vert a budapesti forradalmi rádió utolsó üzenete: „Mi meghalunk Európáért!“: meghalunk a szabadságért, a világ szabadságáért!“

... Sokféle hangon szóltak már a forradalomról, a világsajtó nagy kommentátorai, a jelenkor történetírói és filozófusai, de mégis a legmélyebb emberi vallomást a kortárs költők tették. Ők a történelem igazi krónikásai és e verseik túléltek a kort, amelyben a zsarnokság tombolt (...). Nem a hatalmak szólnak itt, hanem a fegyvertelen kö-

magukat; magyar részről Paskai László, kalocsai koadjutor érsek, a magyar püspöki konferencia elnöke volt jelen. Az osztrák államot Waldheim köztársasági elnök képviselte. Az új főpásztor a szentelés után a dóm előtti téren szeretetlekomán látta vendégül a szertartáson résztvevő híveket.

*

Rómában, az Augusztiniánumban szeptember 10 és 15-e közt nemzetközi kongresszust tartottak Szent Ágoston megtérése 1600 éves jubileuma alkalmából. A kongresszuson résztvevő mintegy 300 szakemberhez intézett beszédében a pápa kifejtette, hogy az, amit Szent Ágoston a harmadik évezred küszöbén a mai embernek adni tud, leginkább a megtérés eszméje. De rámutatott Szent Ágoston felfogására a békére vonatkozólag is, mely szerinte csak az igazságosság előmozdítása és sohasem harc révén érhető el és tartható meg.

A Szent Ágoston kongresszuson — a Vatikáni Rádió szerint — magyar részről Vanyó László, a budapesti Hitudoományi Akadémia professzora, Török József történész és Németh László, a pápai magyar intézet ösztöndíjasa vettek részt. VR

tők hajtának fejet az elnyomottak, a bebörtönzöttek, a halottak előtt: Gloria Victis, dicsőség a legyőzötteknek, kik győzhetetlenek!“

A könyv megrendelhető a Nemzetőr címén: Ferchenbachstr. 88, D-8000 München 50, W. Germany. Ára: US \$ 10.—, vagy DM 20.—. A pénzt kérjük a rendeléssel egyidőben beküldeni.

KÖLLEY GYÖRGY:

ÉRTETEK ÉS MIATTATOK

Nemzetőr kiadás, München, 1986, 168 o.

Az ismert európai cserkészvezető könyve egy rendíthetetlenül hívő ember életútját mutatja be a háború előtti idillikus diákelettől kezdve a Rákosi korszak pokolt idező börtönein, a Szovjetunió megsemmisítő táborain keresztül a pappászentelésig, majd újabb megpróbáltatások után a szabadságig. Izgalmas kalandok, váratlan fordulatok, hőberek és mártírok, semmi emberek és igazi hősök teszik lebilincselően izgalmassá a történetet, amelyet nem lehetett volna kitalálni, amely újra bizonyítja, hogy a valóság mellett eltorpúl a legszámnyalóbb írói képzelet is.

A hivalkodásmentes önfeláldozás, a papi hivatástudat, a tudatos keresztényi szeretet, a másokért panasz nélkül vállalt szenvedések példája teszi valamenyünk, de elsősorban az ifjúság számára értékes olvasmánnyá a müncheni Danubia nyomda új kiadványát.

Megrendelhető: György Kölléy, Oberföhringer Str. 40, D-8000 München 81; Amerikában: Dr. Katalin Oszlányi, 234 Electric Ave., Monterey Park, CA 91754, USA. Ára: US \$ 12.—, vagy DM 25.— + portó.

Rózsás János:

KESERŰ IFJÚSÁG — SZOVJET FOGSÁGOM NAPLÓJA

A szerző 1944 őszén levontként került szovjet fogságba. Naplója megrázó vallomás egy magyar fiatal ember keresztényi türelemmel elviselt, de a szabadulás reményét soha fel nem adó tragédiájáról és a kényszermunkatáborok emberellenes világáról. A Nagykanizsán élő és ma 70 éves Rózsás János páratlan megfigyelő képességéről és emlékezőtehetségéről tanúskodó, egyszerű, szép magyar nyelven írt művében emléket állít a második világháború utáni évek lágerlakóinak és azoknak a magyar fiataloknak, akiket a történelem hernyótalpai maguk alá nyomtak.

A könyv lapjairól egy nemesen gondolkodó, hazáját szerető, mélyen vallásos, embertársáival együttérző és sorukban osztozni kész magyar szólóhozánk, jelelvénítve a negyven év előtti viszontagságokat és megpróbáltatásokat, valamint a lelki gyarlóság, irigység, erőszak és gazság, de ugyanakkor a szívjóság, irgalom és szeretet naponként megismétlődő apró jeleit. Izgalmas olvasmány és meggyőző erejű dokumentum.

A Münchenben megjelent 304 oldalas könyv ára postaköltséggel együtt 29.50 DM. Megrendelhető a kiadónál: Borbándi Gyula, Oberföhringer Str. 12 a, D-8000 München 80, vagy az Új Látóhatár címen: Oertlinweg 4, D-8000 München 90.

MEGJELENT

FEJŐS OTTÓ második verseskötete

„Áttetsző fény“

címmel. Az illusztrációkat Szaniszló Júlia készítette. Ára: 21.— DM. Megrendelhető az Életünk címén.

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Bécs. 1986 szeptemberétől 1987 szeptemberéig az Egyházközség munkaévet **Batthyány-Strattmann László** emlékévé jegyében kívánják megélni. Azt jelenti ez, hogy szeretnék az életét jobban megismerni, megismertetni és az Egyházközség külső tevékenységét úgy megszervezni, hogy Burgenland területén Batthyány-Strattmann László tevékenységeinek színhelyeit megfátogassák.

SZENT ISTVÁN-NAP GRÁCBAN

A gráci magyarok augusztus 24-én, a *Christiana Hungaria* egyesület rendezésében, ünnepelték Szent István király napját. A „Segítőnővérek” kolostorának kápolnájában P. Nyers János mutatta be az ünnepi misét és mondta a szentbeszédet. Misa után a feldíszített nagyteremben a *Christiana Hungaria* elnöke nyitotta meg az ünnepélyt, majd a „Magyar Hiszekegy” elmondása után v. Lengyel Béla, volt m. kir. altábornagy mondott: nagybatású, mely gondolatokat felvető beszédet. A Himnusz elénkélésével végződő ünnepi műsor után a megjelentek még hosszabb ideig együttmaradtak közvetlen beszélgetésre, miközben frissítő italok és friss pogácsa fogyasztása fokozta a családi jó hangulatot.

BELGIUM

Liège: Újszülöttek és a keresztségben részesültek: **Sass Tamara**, ifj. Sass István és Bourgeois M. Helene lánya, Flémallban; — **Hübner Heléne**, Hübner Béla és Costes Elisabeth leánya, Lacauaneban; — **Kiss Gaël'e**, Kiss István és Delpiot Monique kislánya, Flémalle Grande-ban; — **Markó Aurelia**, Markó István és Vandermouy Patricia leánya, Burlingtonban; — **D'Hoey Jennifer**, D'Hoey Alfons és Szabó Erzsébet leánya, Flamalle Grandeban; — **Quenivet Quentin**, Jean Quenivet és Sebestyén Mercedes fia, Toulouseban; — **Delcombe Gerald**, Jean Claude Delcombe és Németh Christine fia, Comblain au Pontban; — **Gilson Jonas**, Gilson Didier és Kiss Ágnes fia, Verviersben; — **Horváth Christel**, Horváth Tibor és Stefán Anikó leánya, Heure le Romainben; — **Embrechts Benoit**, Embrechts René és Kopetty Ágnes fia, Liègeben; — **Picard Gregory**, Picard Eric és Szendrei Monique fia, Beyne Heusayban; — **Nemes Jennifer Iona**, ifj. Nemes Sándor és Franek Mária leánya, Ansban. — Isten áldása kísérje őket egész életükön keresztül!

Liège: Házasságot kötöttek: **Mezei Zsolt** és **Campiofi Patricia**, Romséeben; — **Rogovnik Iona** és **Costa Patric**, Heure le Romainben; — **Deák Anne-Mike** és **Rajmond Schijns**, Zwartbergben; — **Forgács Marie Madeleine** és **Cimino Calogero**, St. Nicolas les Liègeben; — **Bogár László** és **Legay Francoise**, Stembertben. Éljenek boldogan, szeretetben és békeségben!

Elhunytak az Űrban: **Kuriila László**, 51 éves korában, Szunyogh Mária férje, Zwartbergben; — **Schmidt Mayer Jánosné** sz. **Egri Anna**, 86 éves korában, Eisdendenben; — **Stefán János**, 49 éves korában, Fodor Anna férje, Heure le Romainban; — **Fehér Tibor**, 63 évesen, Vottemben; — **Dolinszky Tibor**, 63 éves korában, Ruska Teréz férje, Los Angelesben; — **Szabó Terézia**, 66 évesen Neerpeltben; — **Palotás Jánosné**, 50 évesen, Eupenben; Nyugodjanak az Úr békéjében!

FRANCIAORSZÁG

Lyon: Keresztelők: **Roux Jonathan**, Christian és Újvári Judith fia, Cessenonban; — **Lascombe Angélique**, Didier és Balaska Erzsébet leánya, Bédarridesben; — **Rosales Audrey**, Francisco és Farkas Edit leánya, St. Martin D'Hereseben; — **Domokos Yannick**, La Roque sur Pernesben; — **Atlan Aline**, **Fabien** és **Stéphane**, Marc és Balog Katalin gyermekei, Décinesben; — **Auglan Julien**, Nimesben; — **Pári Angélique Erzsébet**, Saint Péray-

ban. — Kívánunk a boldog szülőknek sok örömet gyermekeikkel.

Esküvők: **Kovács István** és **Magnin Dominique**, La Tour du Pinben; — **Paul Frédéric** és **Olivo Marie-Francoise**, Sérézin du Rhoneben; — **Kovács Béatrice** és **Vidoni Roland**, Bourgoin-Jallieuben; — Kívánjuk a fiatal pároknak a jó Isten áldását!

Az örök hazába költöztek: **Sauvage Éva**, szül. **Brenner**, 74 évesen Nizzaban; — **Steiner Lidia**, szül. **Hupka**, 89 évesen Nizzaban; — **Hupka Eszter**, 89 évesen Contesben; — **Bors Emil**, 81 évesen Juan les Pinsben; — Ugyancsak az örök hazába költöztek Lyonból: **Szabó Gabriella Erzsébet**, Fájdalmas Szűzanya nővér, 75 évesen, Tarbesben; — **Dezső Gyula** 50 évesen, Grenobleben; — **Mas Marcel**, 47 évesen; — **Audra Teréz**, sz. **Tóth**, 77 évesen, Romansban; — **Matera Róza**, szül. **Fülöp**, 76 évesen, Vaulx en Velinben; — **Dobler Margit Erzsébet**, Soin-i nővér, 92 évesen, Lorguesben; — **Jazmán Vilma Gabrielle**, Sion-i nővér, 91 évesen, Gémenosban; — Isten adjon nekik örök nyugodalmat!

A PÁRIZSI ÉLET KÖNYVÉBŐL

Két nagyon értékes munkatársa a párizsi misszióknak ünnepli 50 éves szerzetesi jubileumát. **Bernadette** nővér már előbb. **Angyal** nővér augusztus 31-én. Ennek szenteltünk egy ünnepélyes emléknapot a Missziókban szeptember 7-én a vasárnapi szentmise keretében, amikor hálát adtunk a jó Istennek az 50 év kegyelméért. Köszönjük a két nővérünknek felbecsülhetetlen értékű áldozatos munkáját, amit a Magyar Katolikus Misszióban végeznek.

*

Az idén ünnepli 10 éves fennállásának évfordulóját a „Présence du Card. J. Mindszenty”, illetve a Mindszenty emlékmozgalmak. Ez francia kezdeményezés, melynek számos francia és magyar képviselője van. Célja, a boldog emlékü Mindszenty primás urunk szellemének és tanításának fennmaradása, műveinek népszerűsítése. *Folyóiratok a „Pannonia Sacra”*. *Kiadványaik közt első helyen szerepel a primás „Édesanya” című könyve, új francia nyelvű kiadásban. Isten áldását kérjük a bennünk is mélyen élő, értékes mozgalomra és vezetőire: M. l'Abbé Pierre Molin, új elnökére, és fátáradhatatlan buzgósgáú M. Roger Jullien-re. Emlékezzünk volt elnökeire: P. Renard és P. Javelet-re. Ez év október 19-én lesz évi nagygyűlésük a párizsi Misszióban, melyre minden kedves magyar hívőnket szeretettel várunk.*

*

Honfitársaink, M. Kertés Raul, M. Becher Árpád és Horvát h György szorgalmas és hozzáértő munkával valóságos újjáalakították kápolnánk oltárát, amely gyönyörű dísz lett otthonunknak. Az ausztráliai eredetű remek fafaragás most igazi pompájában ragyog. Köszönet mindnyájuknak.

NÉMETORSZÁG

Kastl: Június 14-én megható ünnepnek voltak tanúi a kastli vártemplom évszázados falai. Ezen a napon esküdtek egymásnak Bornemisza Szilvia Melinda és Wahr Rudolf, Isten színe előtt örök hűséget. Mindkette a Magyar Gimnázium tanulói voltak, Wahr Rudolf ott is érettségizett. Az esketést dr. Ritter Márton gimnáziumi igazgató, Fehér István iskola lelkész és Köllely György müncheni ifjúsági lelkész közreműködésével Fejős Ottó stuttgarti lelkész végezte. A nászmisést is együtt ünnepelték. Isten tartsa meg a fiatal családот kegyelmében és áldja meg bő kézzel őket!

Mannheim: Halálözás: A nyári vakáció végén két halottja is volt hívó közösségünknek: augusztus 15-én **Sauppa Mária** (87) és 25-én **Walter Tibor** (72) vett búcsút a földiektől és költözött át az örök hazába.

Mi szeptember 7-én, a szokásos magyar szentmiseken emlékeztünk meg róluk s ajánlottuk őket Isten nagylelkű szeretetébe.

Essen: A magyar szentmisek keretében, a hívek közös imáival kísérvé a szent keresztség szentségében részesültek: Sipo János és Kriston Julianna leánya, **Adrienne Mária**, 1986. szeptember 14-én Oberhausenben; — **Pintér Árpád** és **Monica van Gorkon** fia, **István Dávid Richard**, 1986. szeptember 21-én Essenben.

P. NÁDAS ZOLTÁN OSP 1904 — 1986

Csak most érkezett a hír, hogy rövid, súlyos betegség után június 27-én, Budapesten, 82 éves korában elhunyt dr. **Nádas Zoltán**, piarista hittanár, lelkész, író és hitszónok, az óbudai katolikusok szeretett Nádas atyjája. A háború közepett jelentek meg első elmélkedései „Értünk szenvedtet” címen. Az ötvenes évektől kezdve mindinkább az egyetemi ifjúság lelki gondozására irányította

figyelmét és jelentős szerepet játszott az első fővárosi katolikus bázis-csoportok megalakításában és vezetésében. Illegálisan folytatott vallási munkája mellett bátor lelkigyakorlatos beszédeket tartott a Szent István bazilikában, valamint Óbudán és a főváros más jelentős templomaiban. Nemcsak hívei, hanem a titkos rendőrség is figyelte működését. Az 1956-os szabadságharc leverése után évekig beszédtilalommal sújtották. Ezt úgy kerülte meg, hogy mise után térdelőnként, könyörgésbe foglalva mondta el vasárnapi szentbeszédét. Több nyelvet beszélt és az utolsó évtizedekben több budapesti követség munkatársainak lelkigondozását vállalta. Hívei nagy részvétellel kísérték utolsó útjára a farkasréti temetőben.

dr. Cszmász Mihály

Hírek - események

BUDAPEST: Szeptember 2-án Paskai László koadjutor érsek, a Püspöki Konferencia elnöke, a püspöki kar tagjainak jelenlétében a Szent István bazilikában ünnepélyes hálaadó szentmisét mondott Budavár felszabadítása 300. évfordulója alkalmából.

*

EMLÉKMŰAVATÁS BERNBEN. A berni magyarok okt. 24-én, 18 órakor, a Bremgartenfriedhof (Murtenstr.) főbejáratnál emléktáblát lepleznek le az 56-os forradalom hősi halottainak s a berni kantonban elhunyt magyarok emlékére. Az emléktáblaavatás után a berni Dreifaltigkeit templomban (Taubenstr. 4) ökumenikus istentisztelet lesz. Ennek keretében a konolfingeni Lebrer-gangereiben, Jónás Zoltán vezényletével és Turek László (tenor szóló) közreműködésével Kodály Zoltán „Psalmus Hungaricus”-át énekli. Mindenkit szeretettel várnak!

*

Általános feltűnést keltett a nyugati sajtóban a moszkvai patriarchátus újságjának legutóbbi kiadása. A tájékoztatóból kiderül, hogy egy új szovjet törvény lényegesen és kedvező értelemben módosította a vallásos egyesületek jogait és kötelezettségeit a Szovjetunióban. Az új törvény a vallásos egyesületeket — ellentétben az eddig érvényben lévő rendeletekkel — jogi személyeknek ismeri el. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy mint jogi személyek, jogosultak magántulajdon szerzésére. A törvény szerint egy vallásos egyesület a törvényben meghatározott keretek között épületet, szállítóeszközt vásárolhat, egyházi használathoz szükséges cikket és kultikus eszközöket szerezhet be és azokat tulajdonában tarthatja. Az eddigi rendelkezések szerint valamilyen egyházi épület az állam tulajdona volt és vallásos egyesületek csupán bérlet formájában használhatták.

FEGYVEREXPORT ÉS KATONAI TANÁCSADÓK A HARMADIK VILÁGNAK

A szovjet fegyverszállítók — a Stokholmi Nemzetközi Békekutató Intézet (SIPRI) felmérése szerint — a világ fegyverexportjából 37.1%-kal magasabban az első helyen állnak, jóval megelőzve a 29.1%-kal szereplő USA-t. Nyugat-Németország a maga szerény 3.1%-ával a fegyver-export terén az utolsó helyen kullog. A Harmadik Világba irányuló fegyverkereskedelem 55 százalékát a Szovjetunió bonyolítja le.

Fekete-Afrikában jelenleg — becslések szerint — 5.500 szovjet katonai tanácsadó van. Kelet-Németország pedig „csak” 1.500 fővel képviselteti magát. Az NDK Afrika megsegítésének speciális módját reprezentálja: Angolában és Mozambikban a titkosrendőrségi

apparátust a Kelet-Berlini Államvédelmi Minisztérium szakértői építik ki.

A dél-afrikai Simbabwe-hadsereg hírhedt „Ötödik Brigádját” észak-koreai katonai szakemberek képezik ki és harci bevetéseiket is részben ők irányítják. A marxista Mugabe-kormány a törzsi ellenzékekkel szemben különös brutalitással lép fel; megfigyelők legkevesebb tízezer ellenzéki áldozatról beszélnek.

A Varsói Szerződés államaiból a Harmadik Világba küldött önkéntes civil segítők („technikusok”) száma kb. 90 ezer, a katonai tanácsadóké mintegy 21 ezer. Hozzájön ezekhez az Angolába és Etiópiába küldött kubai expedíciós sereg, amely kereken 45 ezer főt számlál. **KNA**

Aki másnak ártatlan örömein, szerencsén örülni nem tud: az nem érdemel, nem nyer szeretetet másoktól, mert a szeretet csak szeretének lehet a jutalma.

Deák Ferenc

„Miért nem tiltakozik Romániában senki sem az ateista tömegpropaganda ellen?” — vetette fel a kérdést egy aradi ortodox pap, Alexandru Pop, a román kormányhoz intézett nyílt felhívásában, amely a közelmúltban vált nyilvánossá Nyugaton. A 39 éves ortodox lelkész beadványában a vallásgyakorlás és a lelkiismeret teljes szabadságának biztosítását követelte a bukaresti kormánytól és egyben felszólította a hatóságokat, hogy szüntessék be az ateista tömegpropagandát. Felhívásában követelte a kötelező hitoktatás bevezetését és az iskolákban folyó ateista előadások beszüntetését. „Az állam tartsa tiszteletben az egyház teljes szabadságát, azt a jogát, hogy egyházi kérdésekben önállóan dönhessen és szüntesse be a templomok és szerzetes házak lerombolását”, — így hangzik a fiatal ortodox pap felhívása. A továbbiakban kifejti, hogy az egyház elnyomásáról nem szabad hallgatni. Majd így fakadt ki: „És kérdezem, mi az oka annak, hogy Romániában senki sem tiltakozik az egyház elnyomása ellen!” — Végül a román klérust, saját magát is beleértve, félelemmel vádolja és felszólítja mindazokat, akiknek még van bátorságuk és felelősségérzetük, írják alá felhívását.

kathpress

Gulyás Anna, 76 éves korában, 1986. július 6-án Nagybecskerekben meghalt. Temetése július 7-én volt a nagybecskereki római katolikus temetőben. — Gyászolják: leánya Mária, fiai Mátyás és Ferenc, veje Nikola, menyje Dragica, unokái Zorán, Ildikó és Tünde, valamint rokonai, barátai, kedves ismerősei és szomszédai.

KERÁMIA DOMBORMŰ 1956 EMLÉKÉRE

Schmidt Károly neves keramikus művész, akinek több Európában tartott kiállításáról már megemlékeztünk. 56 hős halottainak emlékére és tiszteletére művészi domborművet készített. A 16,5 cm átmérőjű korlátozott számban készült plakett megrendelhető a szerző címén: Görresstr. 52, D-8000 München 40. Ára portóval US \$ 12.— vagy DM 30.—.

Használja ki!

FORDÍTÁS. ASYL/NÉMETSÉG, BIZTOSÍTÁS

Évtizedes tapasztalattal hiteles dipl. + műszaki + tudományos + egyéb fordítás: **legrövidebb határidővel + kedvező áron.** Asyl (Zirndorf előtt!) + németégi + jogi ügyek. Előnyös autó + élet + minden egyéb biztosítás, segély. **Önállóknak** külön programok! **LÉVAI** August, 4300 Essen. Lehngrund 24. Telefon 02 01 / 71 15 82.

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni!

PAUL HOLTZER · UNG. WEINE

Ludwig Pfau Str. 22 · 7000 Stuttgart 1
Telefon (07 11) 29 78 69

Alföldi olaszrizling	1 liter	5.50
Alföldi kékenyelű	1 " "	5.50
Boglári olaszrizling	0.7 " "	6.50
Boglári kékenyelű	0.7 " "	6.50
Badaacsonyi kékenyelű	0.7 " "	6.50
Badaacsonyi szürkebarát	0.7 " "	6.50
Debrői hárslevelű	0.7 " "	6.50
Egri bikavér	0.7 " "	6.50
Soproni kékenyelű	0.7 " "	6.50
Villányi pinot noir	0.7 " "	6.50
Tokaji aszú 3 puttonyos	0.5 " "	12.—
Tokaji aszú 4 puttonyos	0.5 " "	14.—
Kecskeméti barackpálinka	0.5 " "	17.—
Kecskeméti barackpálinka	0.7 " "	22.80
Szegedi paprikaszálami	1 kg	27.—
Csabai kolbász	1 kg	26.—

BÉLYEGGYŰJTŐK!

Minden magyar bélyeget hiányjegyze alapján szállítunk! — Kérje ajánlatunkat! —
Specialitások: Levelek - Ritkaságok - Zepelinrepülések - Tévényomatok - Különlegességek állandó vétele és eladása.

Kérje díjtalan készletjegyzeinket. Postacím: **TAL AG Abt. Philatelie** Postfach 631, CH-9001 St. Gallen

Rupp László hitess törvényszéki fordító, vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarra. Postfach 162, D-8000 München 1. — ☎ (0 89) 53 02 35.

DIÓSZEGHY TIBOR, hitess tolmács és fordító, magyar - német és német - magyar. Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. Daimlerstr. 249, D-4040 Neuss. Telefon (0 21 01) 54 13 17.

VIDEO — FÉNYKÉPEZŐGÉPEK FOTOMUNKÁK — PASSFOTO

FOTO DOBOS

Rindermarkt 16

8000 München 2 - Telefon (0 89) 26 51 12

HIRDETÉSEK

Nyugaton élő, csinosnak mondott, szorgalmas, könnyűiparban dolgozó 160/47 éves nő, szeretné megtalálni azt az egyszerű, jómegjelenésű, kedves férfit, aki tartalmaz házasesetire, szeretetre és megbecsülésre tart igényt. Fényképes leveleket „Erzsike” jellegre a kiadóba.

Okleveles zenetanár gitáranítást vállal (oktatás magyar nyelven). Jelentkezés a müncheni Magyar Katolikus Misszió.

Közvetlen a Balaton partján 8 szobás összkomfortos ház, egész időnyre napi 100 DM-ért kiadó. Cím: Római katolikus plébánia, Dózsa u. 23, H-8392 Zalavár.

Svájcban élő, jó megjelenésű, 63 éves férfi rendezett anyagiakkal, megismerkedne független magyar hölgygel, 56 éves korig. Fényképes levélre válaszolok. „Francia Svájc” jellegre.

Szabadalmazott gyorsabb kerékpár gyártására keresek mechanikusokat „ön-állósítalak” jellegre, Mission Cath. Hongroise, 42 rue Albert, F-75010 Paris.

Ingyenes angol nyelvtanfolyam indul Amerikába, Ausztráliába és New Zealandba kivándorlók számára. Érdeklődni a következő telefonszám alatt lehet: (0 89) 91 27 06. (München.)

NEMZETŐR KÖNYVEK DM

Tollas Tibor: Forgószélben	
Válogatott versek, 250 old. füzve	30.—
vászonkötésben	38.—
Fehérvári István: Szovjetvilág Magyarországon 1945 — 1956	füzve 35.—
keménykötésben	45.—
Szoltsenyicin: Gulag csak II. kötet.	
Oroszról fordította Szenté Imre.	30.—
Rozánich István: A másik partról (versek)	füzve 12.—
Dálnoki Veress Lajos: Magyarország honvédelme a II. világháborúban (3 kötet)	vászonkötésben 80.—
Megrendelhető a könyv árának beküldésével: Nemzetőr, Ferchenbachstr. 88, D-8000 München 50, BRD címen.	

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

Inh.: O. Bayer

Kreitmayerstr. 26 - 8000 München 2
Telefon (0 89) 1 29 63 93 DM

Egri Bikavér	7.30
Alföldi Olaszrizling I.	5.70
Alföldi Kékenyelű I.	5.70
Abasári Rizling 0.7	5.95
Debrői Hárslevelű	6.80
Badaacsonyi Kékenyelű	7.20
Badaacsonyi Szürkebarát	7.30
Soproni Kékenyelű	6.80
Villányi Burgundi	7.30
Hajósi Cabernet	7.30
Boglári Olaszrizling	6.—
Boglári Kékenyelű	6.—
Boglári Cabernet-rosé	6.—
Csopaki Rizling	6.80
Zöldszilváni	7.30
Tokaji Aszú 4 puttonyos	14.50
Tokaji Aszú 3 puttonyos	12.50
Vilmos körtepálinka	24.50
Császárkörte	19.50
Kecskeméti barackpálinka	27.—
Cseresznye pálinka	24.50
Szilvapálinka	17.50
Kosher Szilva pálinka 0.8	32.—
Hubertus	21.—
Beverage Bitters 0.5 lit.	17.—
Pick szálami	kg 27.—
Csabai	kg 25.—
Gyulai	kg 23.—
Házi kolbász	kg 19.—
Kalocsai tarhonya	1/2 kg 3.60
Nagykoktatásza	1/2 kg 3.50
Paprika káposztával	0.7 lit 4.90
Hegyes erőspaprika	4.90
Hegyes csipőspaprika	4.90
Disznósajt	kg 12.50
Véres-, májashurka	kg 13.—
Gulyáskrém tubusban	1,80

— Üvegárút is szállítunk —

Budapesti kétszobás, 62 m²-es, tehermentes örökklákás áron alul eladó. Központi fekvésű, magasföldszint, telefon. Megvásárolható magyar állampolgár részére, vagy kitelepített visszatérőnek. Bővebbet: Stuttgart 0711 / 53 51 98 telefonon az esti órákban.

Magyar munkások! Tiszta népi forradalmunk 30. évfordulója alkalmából megjelenik verseskötetünk: **Társadalmon kívül** címmel. Ára: Skr. 110.—, DM 35.— vagy US \$ 20.—, portóval. Megrendelhető: Tóth G. Lajos, Postgiro Nr. 400 26 17-1, Göteborg, Schweden címen.

A R T

DÉMÉNAGEMENTS S. A.

Szállítási vállalat

Szállítások belsőre és külföldre, tengerentútra — légitranszporttal is — költözködés, bútorraktározás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.

Magyarországra is szállítunk! Az ország keleti és nyugati államokba oda - vissza szállítunk.

Magyarországi képviselőnk: Trans COOP, Honvéd utca 28
7400 Kaposvár. ☎ 0036 (82) 13 - 877.

Magyaroknak kedvezmény!
ART Déménagements S. A.
2 rte du Grand Lancy
CH - 1211 Genève 25
Telefon 0 22 / 43 36 32 (magyarul is!)

Privát cím: **Keresztes László**
58 rte de Vervier
CH - 1227 Carouge, GE
Telefon 0 22 / 42 98 36 este 7 óra után

FORDÍTÁS

Műszaki, tudományos és egyéb szövegek, okmányok, hitelesített fordítása magyarra/németre, kedvező áron, **legrövidebb határidővel.** —
Ficsor László okl. mérnök, Rheinhausenerstr. 10, D-4130 Moers 1.
Telefon (0 28 41) 3 34 72.

● Kedvezményes áron kapható! ●

HIRDETTEM AZ IGÉT!

A könyv tartalmazza Mindszenty legfontosabb körleveleit, írásait és beszédeit, amiket harcban a megszállással írt vagy mondott, valamint felejthetetlen körútjain a világban szétzört magyarokhoz intézett. A 60 oldalas bevezető tanulmányt **Közi Horváth József** írta.

— **Legszébb ajándék!** —
Ára DM 20.— vagy \$ 10.— + portó

AZ 1956-OS ESEMÉNYEKKEL

FOGLALKOZÓ KIADVÁNYOK DM

1956 a hazai rádióadások tükrében	35.—
Csonka: A forradalom oknyomozó története	42.—
Gosztonyi: A magyar forradalom története	27.—
A befejezetlen forradalom (nyugati írók írásai)	35.—
Méray: Nagy Imre élete és halála	34.—
Méray-Aczél: Tisztítóvihar	34.—
A forradalom sajtója (faksimilije)	50.—
Magyarország lángokban (Video film VHS)	150.—

ÚJDONSÁGOK:

Csurka: Az elfogadhatatlan realitás (USA)	18.—
Konrád György: A cinkos (USA)	40.—
KAZETTÁK:	
A forradalom hangja (rádióadások)	22.—
A forradalom tanúi	25.—
KÉRJE DÍJTALAN KÖNYV / KAZETTA / HANGLEMEZ VIDEO FILM KATALÓGUSUNKAT.	
MUSICA HUNGARICA - Rümmanstr. 4 8000 München 40 Telefon: (0 89) 30 50 43	

M. SZERDAY — Metropolitan Verlag

KÖNYV ÉS HANGLEMEZ Sfr.	
Brestyánszky: Kovács Margit (nagy képes album)	35.—
Harsányi Zolt: Mathias Rex	50.—
Gulácsai Irén: Fekete völgyek	37.—
Pauler Gy.: A magyar nemzet története az Árpád-házi királyok alatt I., II.	80.—
Krudy: Pesti nőrabló	16.—
Lengyel: Kossuth Lajos öröksége	15.—
Nefzawi: Illatos kert (a szerelem kultúrája)	68.—
Németh L.: Homályból homályba I-II.	33.—
Nemeskürty: Ónfia vágta sebé	16.—
Passuth: Hétszer vágott mező	40.—
Takáts: Régi magyar nagyasszonyok	21.—
Magyar szólások és közmondások	44.—
Moldova: Elhűződő szüzesség	22.—
Szilvási: A néma	39.—
Tamási Áron összes novellái I-II.	39.—
Simon István: A magyar irodalom	16.—
Világirodalmi kisenciklopédia I-II.	93.—
— Minden Krudy, Német L., Nemeskürty, Passuth, Moldova, Szilvási könyv raktáron. Kérje katalógusunkat! Válaszkupon ellenében: Európában Sfr. 2.—, Tengerentúlról rep. postával Sfr. 6.— értékben. Kérjük mellékelni postai költségre.	
M. SZERDAY — Metropolitan Verlag Teichweg 16, CH-4142 Münchenstein/Schw. ☎ 0 61/46 59 02, külföldről: 0041/61 46 59 02	

ÉLE T Ü N K

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Oberföhringer Str. 40.
D-8000 München 81
Telefon: (0 89) 98 23 37 - 38

Felelős Kiadó:
a Magya: Kat. Főlelkészsg.
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.

*
Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge,
Oberföhringer Str. 40
8000 München 81,
Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38.

Chefredakteur: P. János Szőke.
Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 18.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 28.—.

ELŐFIZETÉS:

Az Életünk a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!
Tengerentútra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

Előfizetési ár egy évre DM 18.— vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentútra légi postával DM 28.—
Lapzárta: minden hónap 15-én.

Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postscheckkonto München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto
Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,
Konto-Nr. 145 857 - BLZ 700 202 70
Kath. Ung. Seelsorge „Életünk“.

Druck: Danubia Druckerei GmbH,
Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenhinweis: Einem Teil dieser Auflage liegt bei: Rundschreiben. — A kiadvány egy részéhez körlevél van mellékelve.

ELŐFIZETŐINK ÉS HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bankkontónkra, hanem **Postscheckkontónkra** kérünk: Kath. Ungarn-Seelsorge — Sonderkonto — München, **Postscheckkamt München, Konto-Nr. 606 50-803.**

AGAPE KIADVÁNYOK

Újvidéken (Jugoszlávia) AGAPE néven katolikus kiadó működik. Kiadványait mindenkinek szeretettel ajánlja. Az eddig megjelent kiadványok közül kaphatók:

Agape, folyóirat (megjelenik minden DM páratlan hónap végén) évi előfizetés 10.—
Isten népeinek története (Biblia képregényben. Eddig megjelent 21 füzet) egyes füzet ára 2.20
Antal testvér (Páduai Szent Antal élete képregényben, színes, 72 old.) 4.—
Nigg-Schneiders: Assisi Szent Ferenc és világa (142 old., 72 színes képpel) 17.—
Malinski-Bujak: II. János Pál (210 o., 111 fekete-fehér és 42 színes képpel) 17.—
Képes Biblia 20.—
C. B. de Gasztoiz: Imák a bárkából 3.10
A keresztfához megyek (Keresztutak gyűjteménye) 5.—
Harmath K.: Megváltásunk szent élete (brosúra) 1.—
I. Loidl: A fatimai látnokok (bros.) 1.—

Ezenkívül kaphatók még természetből vett motívumú levelezőlapok (és fél levelezőlap-nagyságú képek) bibliai vagy más aföriz-mával; katolikus zsebnaptár és falinaptár.

A kiadó címe: **AGAPE, Cara Dusana 4, YU - 21000 Novi Sad, Jugoszlávia.**
Az **AGAPE** szívesen vállal mindennemű nyomdai előkészítést vagy nyomtatást Jugoszláviában, a nyugatiakhoz képest iger méltányos áron!

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek

Mindszenty József: Napi jegyzetek, 480 o., vászon k. DM 32.— § 15.—
Mindszenty József: Hirdettem az Igét (1944-1975). — 300 oldal, vászonkötésben DM 20.— vagy § 10.—
Kardinal Mindszenty: Erinnerungen, 4. kiad., vász. köt., DM 40.— § 22.—
Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebkiadás DM 6.— § 4.—
Hermann Egyed: A katolikus Egyház története 1914-ig. Az egyetlen modern magyar egyháztörténet. 582 oldal. DM 32.—

Az **irodalom világa.** Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versilluszt-rációval, kb. 300 oldal, vászon kötésben DM 20.— § 10.—

Szamosi József: Máriacelli emlékkönyv, képes kalauz 48 képpel, ebből 32 színes DM 12.— § 6.—

Szállításnál + portóköltség.

Megrendelhető:

az **„ÉLETÜNK”** kiadóhivatalánál
Oberföhringer Str. 40
D-8000 München 81 W. Germany

* * IKKA AJÁNDÉKSZOLGÁLAT * *

Az IKKA - ajándékszolgálat legújabb hírei:

Több megkérdezésre, itt közöljük a pénzküldemények előnyeit:

A deviza átváltásnál az **OTP** minden levonás nélkül

a teljes Forint összeget kifizeti. Mennyiség korlátozás nincs!

Az átutalással kapcsolatos költség csupán a MAGNUS GmbH-nak átutalt

DM 5.— kezelési költség, függetlenül az átutalt összeg nagyságától!

A leggyorsabb és a legcélszerűbb ajándékozási forma a „Postscheck” átutalás.

Postscheckkonto: MAGNUS GmbH, Sonderkonto Ffm. 110 91 - 604.

JÉLENLEGI DEVIZA ÁTVÁLTÁS: DM 100.— = 2 108.81 FORINT!

Az árjegyzékünkben jelölt árainkat — tekintettel a kedvezőbb deviza átváltásra

— **7 százalékkal csökkentettük!**

Úgy a gépkocsik, mint az egyéb árú — **vámmentes** — szállítását garantáljuk.

Magyar- és németnyelvű tanácsadás a hétvégén is lehetséges.

GENERAL
AGENTUR

MAGNUS
G.M.B.H.
INTERNATIONALE REPRÉSENTANZ

MAGNUS GmbH

6000 FRANKFURT / M. 56

Im Feldchen 35

Telefon (061 01) 4 77 12

Telex: 4 18026 bsuf-d